

Nya Åland

22 NOVEMBER 2007 NR 262 PRIS 1,20 €

Föglöbördig Coca-Cola-tomte

KULTUR. Haddon Sundblom, på fädernet bördig från Föglö, skapade på tretio-talet den röda godmodiga Coca-Cola-tomten.

Nu presenteras Haddon och hans tomt i Ålands museums julutställning. Nyan har tagit sig en titt.

Info om kärnkraftssatsning blev en total publikflopp

Miljöaktivist tog elandelslaget i försvar

NYHETER. Den åländska allmänheten och Ålands elandelslags abonnenter har uppenbarligen inte behov av att diskutera andelslagets medverkan i planeringen av ett sjätte kärnkraftsverk i Finland.

Det informations- och diskussionsmöte som arrangerades i Naturbruksskolan i Jomala i går kväll lockade nämligen endast en enda

person som inte hörde till andelslagets ledning eller till massmedia. Den personen var miljöaktivisten **Dan Jansén** som ställde upp i lagtingsvalet i den så kallade HUT-gruppen som vill ha till stånd en hållbar utveckling i samhället.

Efter att Jansén hade tagit del av den information och de fakta som elandelslagets vd **Jan Wennström**

lade fram ansåg han att det inte fanns några skäl för att kritisera ÅEA handlande i frågan.

– Folk missförstår problematiken. Ålands elandelslag gör så som de skall göra, det är helt rätt. Det är politikerna, som inte är här i kväll, som inte tar sitt ansvar, sade Jansén.

Dan Jansén.

SIDAN 5

Stor satsning på ungdomar

NYHETER. En ambulerande ungdomsgård är på gång för ungdomarna i de nordåländska kommunerna.

Ett gammalt lastbilssläp ska fyllas med material, möbler och aktiviteter för ungdomarna och sedan resa runt mellan kommunerna på norra Åland.

– Ungdomarna här är mest eftersatta just nu, men faller projektet väl ut är tanken att det så småningom ska omfatta hela Åland, säger ÅUF:s ordförande **Patrik Häggblom**.

Singstar-tävlingar, lanpartyn, mekarverkstad och systuga är några av möjligheterna till alternativt nöje man vill erbjuda ungdomarna.

SIDAN 10

Paf i topp på framgångslista

NYHETER. Föga överraskande är det Paf-koncernen, Ålands penningautomatförening med olika dotterbolag, som toppar årets sammanställning av Ålands bästa företag som affärstidningen Kauppalehti gjort.

Och nu växer Paf västerut. Nya lokaler tas i bruk på Söder i Stockholm, och efter nyår har personalstyrkan mer än fördubblats.

– Förklaringen är enkel. Det är svårt att få tag i arbetskraft på Åland, säger **Henrik Fagerlund** som är ansvarig för drift och produktutveckling på internetspeltjänsten.

SIDORNA 4-5

Åland lysande exempel

NYHETER. Det är fler än serberna som anser att Åland kunde stå modell för en lösning på Kosovos ställning gentemot Serbien. I en artikel i nyhetsmagasinet Fokus skriver journalisten **Malcolm Dixelius** att Ålands självstyrelse är ett lysande exempel på hur man kan hålla ihop ett land och att väst tar på sig ett stort ansvar om man låter Kosovoutropa sig till en egen nation utan samtycke från Serbien.

SIDAN 23

Birka satsar på Paradise

NYHETER. Birka Line satsar 18 miljoner kronor på att piffa upp spa-avdelningen på Birka Paradise efter nyår. Paradise Sun & Spa heter det ombyggda sol- och spadäcket som ska vara 1.500 kvadratmeter stort när det är klart.

SIDAN 3

Klart med Gullåsen-stängning

NYHETER. Nu måste en hel avdelning med 28 platser vid Gullåsen stängas. – Det står nu klart att avdelningen Övergårds blir föremål för omfattande sanerings- och renoveringsåtgärder, sade hälsominister **Harriet Lindeman** (fs) i lagtinget i går.

SIDAN 16

Med hissad flagga. Med aktern före bogserades Pommern in i dockan vid till Algots varv. Här ska hon bland annat få sitt skrov omsett.

Foto: JONAS EDSVIK

En fyrmastad flytt med aktern före

REPORTAGE. I går flyttades Pommern till Algots varv för reparationsarbete. Två bogserbåtar och en räddningskryssare tog den fyrmastade barken från Västerhamn till dockan i Svibyiken.

Här kommer hon att ligga åtminstone fram till april nästa år. Var underhållet ska ske i framtiden är just nu ytterst osäkert. Detsamma gäller Albanus och landskapsfärjorna.

– Om docken försvinner har Pommern stora problem, säger intendent **Bertil Byman**.

SIDORNA 14-15

kultur 8

På lördag gör **Camilla Nylund** för första gången rollen som Maja i "Stormskärs Maja"

kultur 9

En trevlig målning säger **Mikael Schnitt** vid Hagelstams auktioner om en Järnefelt-tavla i Eckerö.

sport 18

"Jag tyckte det var det rätta."
PETER BLOMBERG HAR SKRIVIT PÅ ETT NYTT 2-ÅRSKONTRAKT MED IFK MARIEHAMN.

åland 24

SE MERA PÅ TV

Vårdprästen **Jon Lindeman** är skarpt kritisk till att åländska präster måste kunna finska. **Jan-Erik Karlström** i Mariehamn försvarar beslutet.

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

” Mandlar, nötter och frön blir goda att rosta i torr gjutjärnsanna. Mer behövs egentligen inte.

HARRIET TUOMINEN

Något smått för soffgästerna

– Snacks, sade en kollega på redaktionen. Och lät förstå att det ibland behövs omväxling till allt det som finns att köpa färdigt.

Med tanke på utbudet är uppgiften inte helt utmaningsfri.

Snacks är någonting man kan tugga på när man är litet sugen, men inte vill ha mat. Någonting man kan ställa fram när en kompis tittar in och säger nej till kaffe. Någonting man kan äta med fingrarna och som rymms i munnen utan att bitas av.

Det absolut enklaste, tycker jag, är att **rosta nötter** av något slag.

Det skall vara gjutjärnsanna, som man hettar upp torr, slår i nötter och skakar om så de rostas någorlunda jämnt. Låt dem inte bli brända.

Så slår man upp dem i en skål eller på fat, duttar över några droppar soja och rör om. Soja är speciellt lämplig till solrosfrön. Räkna med max en halv tesked soja till en deciliter frön. Men man kan också droppa över en aning olja och strö på flingsalt. Oljan behövs för att saltet skall fastna. Gör det medan nöterna/fröna är varma så blir det bäst.

I en normalstor stekpanna är det lagom att rosta en deciliter solrosfrön i sänder, då täcker fröna botten. En deciliter är inte mycket, men processen är så pass snabb så man på några minuter har rostade en ordentlig sats.

Örtkryddade mandlar

En variant på rostning i panna är rostning i ugn.

1 påse var av skållad och oskållad mandel
några kvistar rosmarin
paprika
cayennepeppar
flingsalt
olivolja

Slå mandlarna i en skål, skvätta över litet olja (1 msk), strö på

paprikapulver, några stänk cayennepeppar –styrkan i kryddningen är en smaksak – salt och små kvistar rosmarin. Rör om så kryddorna fastnar på mandlarna, slå ut dem på ett ugnsfast fat och ställ in fatet i 200 graders ugn 15-20 minuter.

Smördegssrulle

Enkelt och oändligt varierbart är också det här tilltugget.

2 djupfrysta smördegssrullor
1 dl riven ost, gärna litet stark
1 tsk timjan eller dragon
1 tsk paprikapulver
2 msk crème fraiche
1 ägg
Sätt ugnen på 250 grader.

Rör ihop crème fraiche, ost och dragon. Kavla ut smördegssrullorna till cirka 14 x 14 cm. Pensla med uppvispat ägg och bred ut ostmassan. Rulla ihop som till en rulltårta, lägg rullarna på bakplåtspapper på plåt, pensla med ägg och grädda ca 5 minuter. Skär och servera nygräddade. Fyllningen kan varieras helt enligt smak. Till exempel litet hackad ansjovis istället för örter. Eller tunt skivade oliver. Eller enbart ost.

Man kan också skär upp rullarna innan de gräddas, pensla skivorna och strö på litet ost.

Patéer och pastor av olika slag är behändiga att ställa fram tillsammans med kex, tacos, små rostade brödsivor och dylikt. Till detta marinerade oliver, paprika i ringar, gurkstavar (låt 70-tal!).

Bönpasta

Den här pastan på vita bönor görs enklast på burkbönor, men den som vill kan koka dem själv.

Att tugga på. Mandlar, nötter och frön blir goda att rosta i torr gjutjärnsanna. Mer behövs egentligen inte. Men vill man salta eller krydda på annat sätt så är det bra att först droppa över litet olja så fastnar kryddningen. Foto: ERKKI SANTAMALA

800 g vita bönor
2-3 vitlöksklyftor
1 msk finhackad färsk rosmarin (eller 1 tsk torkad)
3 msk olivolja
saften av en citron
salt, peppar

Mixa bönorna med vitlök, rosmarin, olja och citronsaft. Krydda med salt och peppar och smaka av.

Pastan får inte vara för menlös. Skeda upp den i en skål med tillbehör i små skålar runt om.

Servera med rostade bröd, salta kex, kanske chips eller något annat lämpligt underlag.

Glöm inte fyren!

Har du redan sett ut en lämplig fyr att avbilda i pepparkaksdeg?

Än har du 2,5 veckor på dig att lämna in ditt bidrag i sjöfartsmuseets och fyrsällskapetets tävling om finaste pepparkaksfyren. Förebilden skall vara en av de finska fyrrarna, men man får vara kreativ. En jury bedömer likhet, kreativitet och utförande på de inlämnade alstren. Inlämning är det den 10 december och tävlingen avgörs på sjö-

fartsmuseets julbasar följande dag.

Första pris är en resa för två till Märkets fyr på dag som passar vinnaren. (ht)

Det finns fler.

Bengtsskär är en av alla fyrrar längs den finländska kusten. Men redan på Åland har vi flera att välja bland.

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

PEDERS
APLAGÅRD

DANSA SALSAS MED OSS...

VIT SPARhallen
KLOSTERGLÖGG
Smak av kanel och äppelblom
650 ml 3,27/st

RÖD SPARhallen
KLOSTERGLÖGG
Smak av nejlika, tistron, äpple
650 ml 3,27/st

KOPP- (Åländsk julmust)
SKÄRSDRICKA
Frisk blandn. av äpple och enbär
650 ml 2,02/st

Mixa till din egen julklapps-låda med goda produkter från Kökar!

SPARhallen
TRÄLÅDA
Utan produkter 5,00/st

HET SPARhallen
ÄPPELSALSA
250 ml 3,06/st

SPARhallen
VILTGELE
400 gram 3,28/st

TIPS! Tillsätt gärna gräddfil i salsan så får du en fin fisksås

... till toner AV LJUVA LÅGPRISER!

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18 SPARhallen

Ben Lundqvist och Anders Wiklöf blev glada i Glada laxen och har nu hittat nya sponsorprojekt i skärgården.

Finansjättar sponsorerar skärgården

För några år sedan satsade mariehamnarna **Ben Lundqvist** och **Anders Wiklöf** pengar i restaurang Glada laxen i Kumlinge för att rädda anläggningen. Samtidigt uppmanade de ortsborna att göra det samma.

Ortsborna svarade på uppmaningen med att oftare gå ut och äta på restaurangen. Det har lett till att Glada laxen i dag är en ekonomiskt stabil rörelse och därför tackar Lundqvist och Wiklöf nu genom att ge sponsorpengar till ungdomar i både Kumlinge och Brändö.

– De vill helt enkelt visa sin tacksamhet och har valt att göra det genom att satsa på något som ökar trivselen för ungdomarna här, förklarar Glada laxens krögare **Henrik Beckman**.

Beckman fick i uppdrag att fundera på hur pengarna, cirka ett par tusen euro, kunde användas.

– De kommer att gå till att arrangera en innebandyturnering mellan Brändö, Kumlinge, Iniö och Gustafs, berättar han.

Turneringen med kvällsunderhållning arrangeras i januari i den nybyggda idrottshallen i Brändö. (tt-s)

Skotjuv lämnade stinkare i utbyte

■ Somliga vill inte alls gå med trasiga skor. I varje fall inte den person som för ett tag sedan stal ett par skor från skobutiken Zko i Zeipels i Mariehamn – men lämnade sina gamla kvar i utbyte.

– Vi höll på att plocka fram vinterskorna och när vi öppnade en låda med ett par vinterkängor hittade vi ett par gamla, illaluktande och mycket välanvända sneakers i stället, säger försäljare **Linda Klarby** vid Zko.

– De var vita och stanken var verkligen vedervärdig!

Ett liknande fall har inträffat i affären en gång tidigare.

– När vi ska byta säsongslager packar vi om inne i butiken eftersom det är så trångt på lagret, och då är det tydligen oärliga personer som tar tillfället i akt och snor skor.

Händelsen är polisanmäld. (la)

Anbud gavs på posthuset

■ Ett flertal anbud har lämnats på posthuset på Torggatan 4 i Mariehamn, men exakt hur många som är intresserade av att köpa huset vill varken ägaren eller mäklaren i det här skedet uppge.

– Jag kan bara säga att vi har ett flertal anbud som vi nu skall titta närmare på, säger **Clas-Yngve Kero**, fastighetschef på Posten på Åland.

Posthuset från 1988 säljs till ett utgångspris på 3,2 miljoner euro. Anbudstiden gick ut på tisdagen. (tt-s)

Osäkra Birka-ägare tvekar än

DE 20 STÖRSTA AKTIEÄGARNA I REDERI AB ECKERÖ PER 30.10.2007

Ägare	Antal aktier	% av aktier	(Tidigare antal i %)
1. Birka Line Abp	398.496	16,5	(19,9)
2. Rederi Ab Skärgårdstrafik	216.000	9,0	(7,8)
3. Mansén Linnea	140.000	5,8	(5,9)
4. Mansén Hans	50.000	2,1	(1,8)
5. W.J. Dahlman Ab	47.247	2,0	(1,1)
6. Mansén Ingmar	40.288	1,7	(1,7)
7. Karlsson Malena	40.000	1,7	(1,7)
8. Palmqvist Marika	40.000	1,7	(1,7)
9. Ab Notberg	39.461	1,6	(1,0)
10. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	33.920	1,4	(0,8)
11. Fyrvall Ann-Mari	29.440	1,2	(1,4)
12. Sjöblom Nils	26.000	1,1	(1,2)
13. Erihold Oy Ab	21.200	0,9	(-)
14. Eriksson Stefan	20.000	0,8	(-)
15. Eriksson Marika	20.000	0,8	(-)
16. Eriksson Patrik	20.000	0,8	(-)
17. Dalshare Ab	18.023	0,7	(1,2)
18. OY M J Wahlström Partners Ab	15.000	0,6	(0,8)
19. Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag	14.740	0,6	(-)
20. Försäkringsaktiebolaget Pensions-Åland	14.600	0,6	(-)

Efter emissionen. Så här ser Rederi ab Eckerös 20-i-topp-lista ut, efter den nyligen avslutade emissionen. Källa: Eckerökoncernens hemsida. Foto: ECKERÖLINJEN

Den 5 november var antalet återstående ägare i Birka Line fortfarande över 2.500 stycken.

Många av dem är fortfarande osäkra på hur de ska förhålla sig till Rederi ab Eckerös nya köpbud som går ut om en dryg vecka.

Framst är det alltså småägare

som inte sålt sitt Birka-innehav till Eckerökoncernen som, när det nya köpbudet inleddes den 9 november, redan kontrollerade över 80 procent av aktierna och rösterna. Aktieägarna hör av sig till Birkas kontor i Mariehamn och frågar om råd.

– De kommentarer vi får höra är allt från att de inte vill sälja till att de tror att de

måste sälja, uppger man vid kontoret.

Det råder alltså fortsättningsvis osäkerhet och förvirring kring köpbudet. Råd kan personalen inte ge – alla aktieägare måste själva bestämma om de vill sälja eller inte. Tiden går ut den 30 november.

Om Eckerökoncernen kommer över minst 90 procent av

aktierna tvångsinlöses resten, enligt uppgift till samma pris som de som sålts frivilligt.

Stärkt sitt ägande

En förutsättning för det nya köpbudet var att den senaste aktieemissionen blev lyckosam. Det blev den – den övertecknades till och med.

En närmare titt på vilka som tecknat de nya aktierna visar

att de tidigare stora ägarna, familjerna **Mansén** och **Dahlman**, ytterligare har stärkt sitt ägande.

I dag hålls Rederi ab Eckerös extra bolagsstämma. Den enda punkten på föredragningslistan är förslag om ändring av bolagets räkenskapsperiod.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Birka Paradise blir två miljoner lyxigare

Kryssningsfartyget Birka Paradise ska piffas upp efter nyår – för omkring 18 miljoner svenska kronor.

Eftersom svenskarna reser allt oftare men gärna väljer korta resor och dessutom lever ett jäkligt vardagsliv, vill Birka Line med satsningen erbjuda sina resenärer ett lyxigt, avkopplande dygn till havs.

– En 22-timmarskryssning kan alla klämma in i schemat, säger **Wiveka Burgaz**, vd och marknadsdirektör för Birka Cruises i ett pressmeddelande.

1.500 kvadratmeter

Paradise Sun & Spa heter det ombyggda sol- och spadäck som ska vara 1.500 kvadratmeter stort när det är klart. Man bygger ihop pool, spa, soldäck och bar till en sammanhållen enhet.

– På spasidan erbjuds gästerna både nya och traditionella behandlingar. Bland nyheterna hittar man både chokladmassage och ansiktsbehandlingar med champagne eller frukt.

Bastu med utsikt

Samtidigt passar man på att bygga dit fler jacuzzi, större behandlingshem och dessutom en bastu med panoramautsikt över Ålands hav.

– Året runt-solarna kom-

Sol ute, sol inne... Solen har lyst ombord på Birka Paradise flera år nu, året runt. Nu är det dags för en uppräschning av sol- och spadäck. Bilden är tagen vid invigningen hösten 2004. Foto: STEFAN ÖHBERG

mer fortsätta lysa som vanligt. De har blivit lite av vårt signum och på vintern fungerar de perfekt som ljusterapi.

Ombyggnaden görs i januari och mot slutet av månaden blir det invigning av det nya sol- och spadäck ombord på paradisbåten.

Under årets första nio månader har man haft 6,3 procent eller 40.000 fler passagerare än motsvarande period året innan.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Kauppaliehtis årliga genomgång av åländska företag visar

Paf toppar listan, Inficon

Ålands penningautomatförening-koncernen toppar affärstidningen Kauppalehtis lista över bästa åländska företag.

Två på listan, bara en poäng efter, ligger doldisföretaget Inficon Aaland ab som tillverkar instrument som med hög precision kan mäta tryck.

Kauppaliehti gör sin genomgång årligen i alla län och landskap i landet på basen av redovisade bokslut. Spelbolag, rederier och Ålands fiskförädling ab ligger i topp.

Tabellen här intill innehåller nyckeltal som behöver förklaras.

■ Omsättningsökning mäts som den genomsnittliga tillväxten i procent under de senaste tre åren.

■ Avkastning på investerat kapital är utmärkt om värdet överstiger 20 procent.

■ Soliditetsgraden är utmärkt om värdet överstiger 60 procent.

Som källor anges Balance Consulting oy. Banker och försäkringsbolag ingår inte i jämförelsen. Exceptionellt stor tillväxtprocent förklaras oftast av företagsförsäljning, som i fallet Ålands fiskförädling som i fjol såldes till finska Taimen oy.

Bär sig sämre

I en kommentar i tidningen ställs dock frågan varför de åländska företagen i genomsnitt bär sig allt sämre och varför de växer långsammare än företagen i riket i genomsnitt.

Tillväxten i åländska företag uppges vara 2-3 procent per år medan tillväxten i riket är 8 procent. Är man rädd för risktagande i öriket, undrar reportern Paula Nikula som konstaterar att det skulle finnas rum för tillväxt eftersom Åland överträffar andra landskap när det gäller soliditet.

I riket är soliditetsgraden i genomsnitt 42 procent, på Åland 48 procent. År 2000 låg den åländska soliditetskurvan på samma nivå som i riket. Efter det har glappet ökat så gott som varje år.

Enligt Balance Consulting bär sig ändå 75 procent av de åländska företagen nöjaktigt eller ännu bättre.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Bästa företagen. Så här listar Balance Consulting de bästa åländska företagen sett till ekonomiska nyckeltal. Begreppen förklaras i texten. Den sista, och avgörande, kolumnen är affärstidningen Kauppalehtis poäng. Källa: Kauppalehti 21 november

Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

Black jack. Att utveckla spel är en lönsam bransch, i alla fall om man ser till Egets resultat.

Namn	Hemort	Omsättning (milj euro)	Omsättningsstillväxt (%)	Nettoresultat (milj euro)	Avkastning på inv. kap. (%)	Soliditet (%)	Kauppaliehtis poäng
Bästa företagen							
1. Paf-koncernen	Mariehamn	82	30,3	30	59	82	88
2. Inficon Aaland ab	Mariehamn	2,3	49,8	0,5	36,2	83	87
3. Ålands fiskförädling ab	Föglö	34	44,3	6,9	68,5	44	80
4. Eklunds bygg ab	Jomala	2,7	27,2	0,4	49,8	69	80
5. Mariehamns telefon ab	Mariehamn	5,4	0,9	1,6	22,1	87	79
6. Rederi ab Hildegaard	Mariehamn	17,8	8,3	13,7	18,9	93	78
7. Holmbergs ab	Mariehamn	5,9	-16,3	1	21,4	87	76
8. Ålands telefonandelslag	Mariehamn	3,7	10,6	0,8	13,5	87	76
9. Ålands företagsbyrå ab	Mariehamn	1,8	10,6	0,3	65,5	61	75
10. Ångfartygsaktiebolaget Alfa	Mariehamn	43,1	-14,8	23,9	17,8	86	72
11. Ab Harrys el	Jomala	2,7	33,3	0,1	22,1	66	71
12. Mariehamns tryckeri ab	Mariehamn	2,1	14,9	0,1	17,1	66	71
13. Ab Feja	Mariehamn	1,8	16,4	0,1	33,4	63	70
14. Ålandsbanken fondbolag ab	Mariehamn	3,9	30,4	0,3	30,5	70	70
15. Ålands elcenter	Jomala	2,9	1	0,2	22,3	84	70
16. Optinova-koncernen	Mariehamn	9,7	1,2	0,9	17,8	83	70
17. Sally ab	Mariehamn	3,2	-16,2	0,6	8,1	98	70
18. Transmar ab	Mariehamn	14,7	9,1	0,8	7,9	84	70
19. Crosskey Banking	Mariehamn	18,2	32,4	3,1	145,8	24	68
20. Samtrans ab	Mariehamn	2,2	0,8	0,2	35,4	63	68
Snabbast tillväxt							
1. Ålands bygg ab	Mariehamn	9,4	75,1	0,5	26	55	61
2. Inficon Aaland ab	Mariehamn	2,3	49,8	0,5	36,2	83	87
3. Eget	Mariehamn	9,7	47,8	1,1	32,8	51	59
4. Ålands fiskförädling ab	Föglö	34	44,3	6,9	68,5	44	80
5. Ab Harrys el	Jomala	2,7	33,3	0,1	22,1	66	71
Bästa resultat							
1. Paf-koncernen	Mariehamn	82	30,3	30	59	82	88
2. Ångfartygsaktiebolaget Alfa	Mariehamn	43,1	-14,8	23,9	17,8	86	72
3. Rederi ab Hildegaard	Mariehamn	17,8	8,3	13,7	18,9	93	78
4. Rederi ab Eckerö-koncernen	Eckerö	117,3	13,5	10,8	17,8	57	57
5. Viking Line-koncernen	Mariehamn	406	6,1	10,5	10	58	51

Paf växer i Stockholm

Ålands penningautomatförening, Paf, håller som bäst på att flytta in i nya kontorslokaler på Södermalm i Stockholm. Samtidigt kommer personalstyrkan att fördubblas från fyra till åtta personer.

– Förklaringen är enkel. Det är nästan omöjligt att fylla

de tjänster vi har lediga om vi inte tar oss ut från Åland, säger Henrik Fagerlund som är ansvarig för drift och produktutveckling på internet-speltjänsten inom Paf.

Länge har Paf haft ett litet lokalkontor i Stockholm. Men nu är det dags att växa, och förutsättningen för det är nya lokaler.

– Vi flyttar in i vårt dotterbolag Jadestones utrymmen vid

Medborgarplatsen. Lokalen är riktigt häftig!

Efter nyår börjar en produktutvecklare, en projektledare och en bolagsjurist – Paf:s första någonsin – sina anställningar. Bolagsjuristen är Sara Eriksson, utflyttad åländska.

– Genom att utvidga stärker vi både produktutvecklingen och marknadsföringen, säger Henrik Fagerlund som vikarierar Stefan Pettersson som nyli-

gen utsågs till vd för spelutvecklingsföretaget Eget som ingår i Paf-koncernen.

Eget till Sverige?

Också Eget har en person anställd i Stockholm, men något eget kontor lär det inte bli åtminstone på kort sikt.

Eget utsågs för övrigt nyligen till det ekonomiskt starkaste företaget på Åland i en nationell tävling. Tävlingen ordnades av

affärs- och kreditupplysningsföretaget Suomen Asiakastieto och sammanlagt 800 företag deltog. 20 företag i olika regioner i Finland fick pris.

I tävlingen fick Eget högsta möjliga kreditrating, vilket betyder förmåga att uppfylla sina betalningsåtaganden och finansiella åtaganden. Företaget grundades 1999 och hade 2006 en omsättning på nästan 16 miljoner euro. (ao)

två

Mycket jobb. Crosskey har haft så mycket jobb i Finland hittills att bolaget inte hunnit med andra länder, berättar vd Peter Wiklöf i Kauppalehti. Foto: JONAS EDSVIK

Crosskey, ÅAB-fondbolag lyfts fram i granskningen

Crosskey Banking Solutions och Ålandsbankens fondbolag lyfts fram speciellt i Kauppalehtis företagsgranskning.

Reportern Paula Nikula har intervjuat Crosskeys vd Peter Wiklöf och ÅAB-fondbolags vd Tom Pettersson.

Reportern beskriver Crosskey som ett av Ålands framgångsbolag. Bolaget erbjuder, drygt två år efter att det grundades, redan fler produkter fören nygrundad bank är de stora konkurrenterna. Crosskey – dotterbolag till Ålandsbanken – erbjuder system för traditionella banker, nätbanker, kapitalmarknader och från nästa sommar också för fonder.

Bli internationellt

Enligt Peter Wiklöf har det funnits så mycket jobb hittills i Finland att man inte riktigt hunnit med att etablera sig på andra platser, även om man för ett år sedan öppnade kontor i Sverige.

– Men vi har för avsikt att internationaliseras, säger han.

Någon etablering i Ryssland blir det knappast, uppger han. Bankerna är många och små och har dessutom vitt skilda system i dag. Andra försvårande omständigheter är kulturskillnader och föränderliga skattelagar.

Enligt Peter Wiklöf har det inte förts diskussioner om att Ålandsbanken skulle sälja Crosskey. I fjol var omsättningen 18,2 miljoner euro. 140 anställda jobbar i bolaget.

Fondbolag

Ålandsbankens fondbolag grundades 1998. I början var tillväxttakten snabb för att sedan mattas av. 2005 började en ny uppgång som har hållit i sig, troligen på grund av att pengar frigjordes när först Chips och sedan Birka Line såldes. Men trots detta härrör sig 90 procent av fondbolagets tillväxt från riket.

Bolagets resultat är rätt anspråkslöst, eftersom huvuddelen ingår i Ålandsbankens concernresultat.

ANNIKA ORRE

Möte om kärnkraft lockade inte

Publiken lyste med sin frånvaro i går kväll då Ålands elandelslag ordnade ett informations- och diskussionsmöte med anledning av andelslagets omdiskuterade medverkan i planeringen av Finlands sjätte kärnkraftsverk.

Det som förväntades bli ett stormmöte lockade bara en ”riktig” deltagare.

Sedan Ålands elandelslag informerade om att de är delägare i det nybildade bolaget Fennovoima, som parallellt med Fortum och TVO arbetar för att bygga det sjätte kärnkraftsverket i Finland, har frågan diskuterats livligt på Åland.

Elandelslaget har fått kritik för att fatta ett dylikt beslut på styrelsenivå och också kritik för att överhuvudtaget befatta sig med kärnkraft.

Det var också elandelslaget som i år fick stå som mottagare för det citronpris som föreningen Ålands natur och miljö delar ut för dåliga miljöinsatser.

Elva personer

För att förklara sitt agerande och för att informera om elenergisituationen och dess utveckling i Norden valde elandelslaget därför att bjuda in allmänheten och abonnenter till ett informations- och diskussionsmöte.

Med tanke på de reaktioner som kärnkraftsplanerna har väckt förväntades det mötet bli välbesökt. Så blev dock inte fallet.

I Naturbruksskolan i Jomala i går kväll fanns endast elva personer, fem av dem tillhörde andelslagets personal, styrelse och förvaltningsråd och fem tillhörde massmedia. Kvällens enda åhörare var miljöaktivisten Dan Jansén som ställde upp i lagtingsvalet i den så kallade HUT-gruppen som vill ha till stånd en hållbar utveckling i samhället. Jansén är också styrelsemedlem i Ålands natur- och miljö.

Priserna stiger

Elandelslagets vd Jan Wennström presenterade andelslaget och elförbrukningen och gav tre anledningar till planerna på elproduktion i egen regi.

För det första är ÅEA:s inköp av elenergi beroende av priserna på den nordiska elbörsen och priserna i Sverige stiger..

För det andra har ÅEA

Ödsligt värre. Publiken svek då Ålands elandelslag skulle informera om sina energiproduktionsavsikter.

bara små möjligheter att påverka inköpspriserna och för det tredje följer man utvecklingen i Finland där det är vanligt att också mindre bolag äger eller är delägare i produktionsbolagen för att säkra sin tillgång på el till ett konkurrenskraftigt pris.

– Beslutet att delta i planeringsskedet av ett kärnkraftsverk är inget slutligt beslut men det ger en möjlighet till ett slutligt deltagande, sade Wennström.

Är hemligt

Planeringsskedet, som pågår till och med 2009 handlar bland annat om att välja plats för ett kärnkraftsverk, göra en miljökonsekvensbedömning, ordna hanteringen av det radioaktiva avfallet och söka om godkännande från riksdagen.

Blir verket av tas det i drift tidigast år 2016.

– Gemensamt för alla Fennovoimas ägare är att de vill säkra tillgången av el till ett stabilt pris, förklarade Wennström.

Hur stor del ÅEA äger är hemligt men enligt Wennström är andelen klart under 1 procent.

Varför då kärnkraft? Enligt Wennström är, utöver prisstabiliteten, miljöaspekterna en annan väsentlig fråga som förespråkar den här kontroversiella energiproduktionen främst eftersom den är koldioxidfri.

– En av anledningarna till att Sverige vill utveckla kärnkraften till år 2020 är att det i urananrikningsprocessen produceras lika mycket koldioxid som från naturgas, kommenterade Dan Jansén.

Han ville också veta om ÅEA har tagit något långsiktigt beslut om principerna för energianskaffningen. Svaret på den frågan var nej.

Motsvarar hälften

Wennström berättade slutligen om andelslagets stora vindkraftsprojekt som för tillfället genomgår en miljökonsekvensbedömning. I vinter räknar man med att lämna in en ansökan om att få bygga 8 eller 10 möllor mellan Tellholm och Hammarudda i Hammarland och ytterligare 6 utanför Bråttö i Föglö.

– Får vi alla tillstånd kan det bli byggstart av funda-

**Kritiserar politiker-
na.** Miljöaktivisten Dan Jansén anser att politikererna borde ta sitt ansvar och fördjupa sig i energifrågorna och framtiden.

menten redan nästa år, sade han.

Om projekten förverkligas täcker vindkraften 55-90 procent av Ålands elandelslags behov av energi och det motsvarar ungefär hälften av hela Ålands behov.

Tänka själva

Efter Wennströms information var ordet fritt. Dan Jan-

sén hade dock inte så mycket att tillägga. Han ansåg att det inte fanns några skäl för att kritisera ÅEA handlande i frågan.

– Folk missförstår problematiken. Ålands elandelslag gör så som de skall göra som ett bolag, det är helt rätt. Det är politikerna, som inte är här i kväll, som inte tar sitt ansvar, sade han.

Vad borde politiker- na göra helt konkret?

– De borde undersöka varför 68 kommuner i Sverige har gått in för hållbar utveckling och de borde lära sig att tänka själva. Det är ju de som har ansvaret som också skall ha svaren!

Hur går det här resomenaget ihop med citronpriset till ÅEA?

– Jag var inte med på mötet utan hemma med sjukt barn. Trots att jag är emot kärnkraft hade jag inte själv röstat på elandelslaget eftersom det är ett företag som håller sig inom sina ramar.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax

Räddningsnämnden vill bli kvar

MARIEHAMN. Räddningsnämnden i Mariehamn vill bli kvar som egen nämnd eftersom mycket arbete står för dörren nu när räddningsarbetet i alla åländska kommuner skall slås samman.

Stadsdirektörens förslag inför stadsstyrelsens möte på torsdag är att räddningsnämnden, miljönämnden och Pommernnämnden skall dras in.

Om inte räddningsnämnden kan bli kvar, vill nämnden slås samman med hamnnämnden som man har samarbete med redan idag. Tekniska nämnden

är inte lämplig eftersom det kan uppstå jävssituationer om det slarvas med brandskyddet i stadens fastigheter, menar man.

Det sista alternativet enligt nämnden är att stadsstyrelsen fungerar som räddningsmyndighet.

Inte heller Pommernnämnden vill försvinna, men som andra alternativ vill man slås samman med hamnnämnden. Man utgår från att museifartyget Pommern i alla händelser har kvar ett eget moment i stadens budget och att ärenden som berör Pommern föredras av en ”egen tjänsteman”.

Miljönämnden däremot kän-

ner sig överflödigt nu när man inte längre har ett myndighetsansvar. Kommunala miljö- och hälsoskyddsärenden är sedan flera år överförda till Ålands hälso- och sjukvård, ÅHS, och landskapsregeringen. Många har övertagit renhållningsfrågorna och i år överfördes frågorna om enskilda avlopp till byggnadsinspektionen.

Stadsstyrelsen kan i fortsättningen hantera det miljöansvar som nämnden haft och miljöförvaltningen görs om till en stabsfunktion.

Det slutliga beslutet om nämndindragningarna tar stadsfullmäktige. (uw)

Skeppsbefälet uttrycker oro

■ – Vi är oroad för utvecklingen inom sjöfarten.

Det säger Pekka Partanen, verksamhetsledare för Finlands skeppsbefälsförbund, med anledning av att förbundet höll sitt årsmöte i Mariehamn i går.

En dominerande del av mötet kom att handla om den finländska sjöfartens framtid.

Inom förbundet är man bland annat oroad för att fartyg skall flagga ut så att högtutbildad finländskt befäl blir utan jobb.

Man befärs också att Finland hamnar på efterkälken

nu då sjöfarten i övriga världen är en alltmer lönsam näring.

Framför allt är befälhavarna oroliga för att regeringen inte skall hålla vad den lovat om sjöfartsstöden.

– Vi väntar nu på vad regeringen skall göra. De har lovat att ta upp hela sjöfarten i ett paket nästa år. Men politikerna lovar så mycket, tonnageskatten pratade de om redan före riksdagsvalet och ännu har ingenting hänt, säger Partanen.

Ett tiotal befälhavare från riket kom till mötet på Åland. (tt-s)

Ny styrelse för pensionärer

■ Norra Ålands pensionärer fick delvis ny styrelse när föreningen hade höstmöte förra veckan.

Nya styrelsemedlemmar är **Börje Eriksson** och **Ingmar Berthén**, som valdes för perioden 2008-2010.

Ordförande **Christer Liewendahl** omvaldes. Detsamma gäller för styrelseledamöterna **Doris Bäcklund**, **Bjarne Björklund**, **Anni Jansson**, **Gerda Mäklin**, **Göran Rosenberg** och **Gunvor Jansson**.

Åland i Neon

■ Det åländska medialandskapet är hetare än någonsin, åtminstone på Åland och i Svenskfinland. I dag torsdag kl 22.00 handlar programmet Neon i FST5 om tv-boomen på Åland. Redaktör för program-

Pensionärsföreningen har i dag cirka 300 medlemmar, inte bara från Norra Åland utan även från övriga delar av landskapet. Man kommer att fortsätta sin populära verksamhet där det bland annat ingår regelbundna träffar, vattengymnastik och olika evenemang och utfärder.

– Nytt för i höst var ett tryckt infobladd med alla planerade programpunkter. Inför nästa år kommer vi att göra ett sådant för hela året så att medlemmarna kan följa med vad som är på gång, säger Christer Liewendahl. (ab)

met är **Tomas Lindh**, och det sänds i repris på söndag kl 20.20. Neon kan också ses på nätet i en vecka efter sändning, på adressen www.yle.fi.

I programmet intervjuas bland andra Nya Ålands chefredaktör **Nina Fellman** samt Åland 24-redaktörerna **Lisa Bergkvist** och **Tomas Henriksson**.

Nya i styret för Natur och miljö

■ Ålands natur och miljö valde ny styrelse på sitt höstmöte i torsdags. **Gunda Åbonde-Wickström** fortsätter

som ordförande. Övriga styrelsemedlemmar är **Dan Jansen**, **Carola Sjöblom**, **Gunnar Sundström**, **Mikael Johansson**, **Josefine Häggblom**, **Sture Mattsson** (ny) och **Rosita Broström** (ny).

■ **EKONOMICHEF** i Finström-Geta församling vill fem personer bli. Ansökningstiden till tjänsten gick ut i måndags. På onsdagen

träffades den arbetsgrupp som förbereder tillsättandet och preliminärt den 4 december tillsätts tjänsten i kyrkorådet.

Nattöppet för Harry Potter

Den 21 juli släpptes den sista Harry Potterboken, "Harry Potter and the Deathly Hallows" på originalspråket engelska. Den slog alla försäljningsrekord har och nu tagit platsen som årets bästsäljare.

Igår gavs den ut översatt till svenska, och Mariehamns bokhandel höll nattöppet.

Höll nattöppet. Dan och Pernilla Söderlund ville göra något extra kring den sista Harry Potterboken och höll nattöppet även om kunderna inte var så värst många.

Att säga att JK Rowling med sin Harry har gjort succé är i det närmaste en underdrift. Hennes böcker har översatts till ett sextiotal språk och omkring 300 miljoner exemplar har sålts världen över. Hittills alltså.

Att törsten efter Potter skulle släckas finns det nog ingen direkt risk för, något som de skrikande massorna av fans som slöt upp vid världens bokhandlar i somras vittnar om.

Releasepartyt på Mariehamns bokhandel igår var en stillsammare affär, något som butikägarna **Pernilla** och **Dan Söderlund** också hade väntat sig.

– Vi trodde nog redan på förhand att det inte skulle komma så många, men vi kände att när det är sista boken så måste vi ändå ordna något extra.

Staplar av böcker

Skyllningen i bokhandelns fönster bestod av höga staplar av böcker, med **Alvaro Tapias** och **Peter Bergings** vackra omslag lysande ut mot Torggatan. **Pernilla** och **Dan** var själva utklädda i trollkarlskläder och musiken från en av filmerna om Harry Potter spelades inne i butiken.

– På onsdagen den 21, den egentliga releasedagen, kommer vi att ha fler evenemang och utklädda människor i butiken. Det är ju många yngre barn som kanske inte får vara uppe så här sent som vill ha boken, så då vill vi ordna något för dem också.

Trots att "Harry Potter och Dödsrelikerna", som den heter på svenska, är den sista boken där vi får följa Harry och hans vänner, så behöver inte fans oroa sig för att inte höra från **Joanne Rowling** igen. Hon har utlovat en Harry Potter-encyklopedi där alla fakta som inte fått plats i böckerna skall samlas, och har även sagt att hon jobbar på en bok för yngre barn och en för vuxna.

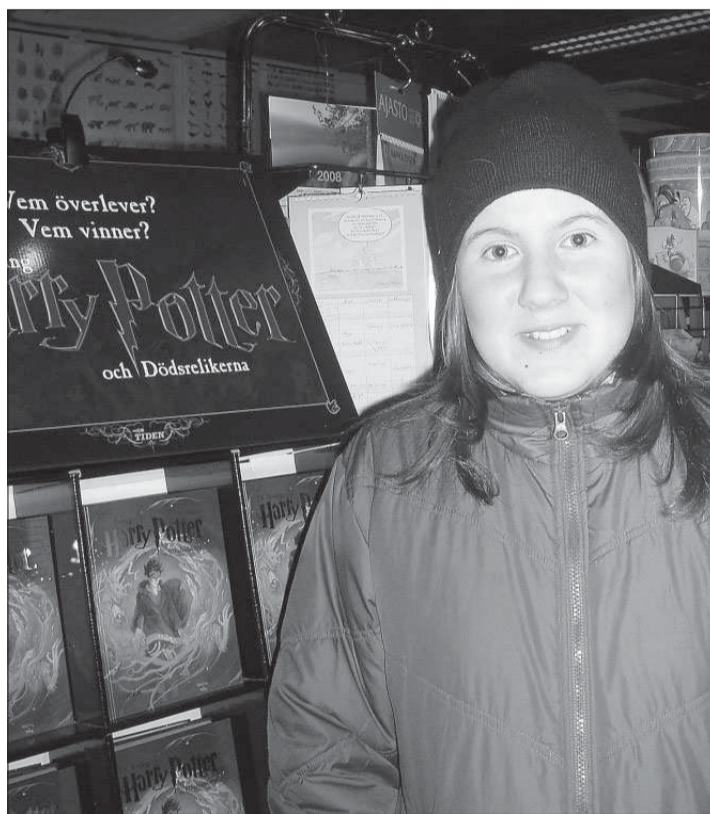
I den närmaste framtiden väntar dock enligt uppgift en välförtjänst semester för författaren.

Hoppas på bra slut

Bland de sammanlagt åtta Potterfans som vågade trotsa kyla och trötthet vid midnatt för att få köpa boken först av alla fanns **Ulrika Kjeldsen**. Hon har läst böckerna många gånger om och ville vara med på bokhandelns nattöppet för att göra något speciellt av boksläppet när det nu var den allra sista boken.

– Jag hoppas på ett bra slut, och att inte allt för många dör!

TEXT & FOTO: IDA KRONHOLM

Handlade vid midnatt. Ulrika Kjeldsen hörde till dem som inhandlade sin Harry Potter vid midnatt. Av den sista boken i serien hoppas hon på ett gott slut.

100 ord från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

MARIEHAMNS PENSIONÄRSFÖRENING

I dag kl. 14.00 går alla MPF:are till Röda Korsgården på höstmöte med stadgeenliga förhandlingar. Men vi kan också bjuda på högtintressant underhållning. **Tove Fagerholm** från Esbo skall berätta om "Runeberg och Fänrik Ståhl".

Då jag "för längesen" gick i skola i Pargas så var vi "tvungna" att läsa sägnerna, men för undertecknad och min kompis blev det inget tvång. Tvärtom det blev roligt! Vi lärde oss massor av verser utan till! Och sen försökte vi alltid hitta på några ord eller några verser som passade in i våra samtal, diskussioner. I dag har jag glömt nästan allt men som mycket matrisk kommer jag ändå ihåg "Och Sandels han satt i Pardala by, åt frukost i allsköns ro". Kom med i dag och upplev mera av "fänriken".

Två dagar före Finland fyller 90 år 4.12 så får Du årets sista nummer av Nysen. Ett litet annorlunda nummer för tyngdpunkten ligger på Finlands 90 år, vår historia och våra presidenter som alla har haft så stor politisk betydelse för att "fattiga Finland" enligt Runeberg har utvecklat till en välmående välfärdsstat med en i hela folket starkt förankrad demokrati.

STEINERPEDAGOGIKENS VÄNNER

Inkommande söndag 25.11 kl. 13 - 16 håller vi Öppet hus med officiell invigning av Barnträdgården vid Mellangårdsvägen 2 i Strandnäs. Stöpning av bixaxljus, kreativt julpyssel, loppisbord och servering erbjuds. Alla intresserade av vår verksamhet hälsas välkomna! Från stan åker man längs gamla Godbyvägen till Mellangårdsvägen, avtaget till höger strax efter Möbelmarknaden (förra Salt), mitt emot Malins Livs. Kör till slutet av vägen (som kröker till vänster). Eller parkera vid t.ex. ÅAB. Höstmötet hålls samma dag kl. 18. Stadgeenliga förhandlingar, bl.a. val av styrelse för 2008. Kontakta Maria Jensen för nominering av nya styrelsemedlemmar, som vill arbeta för en antroposofiskt inspirerad kulturimpuls, tfn 16 562, mobil 040 087 34 82, e-post maria.jensen@aland.net. Tel.nr till Barnträdgården 13 126.

ÅLANDS INVALIDER

I kväll torsdagen den 22 november håller föreningen höstmöte kl. 18.30 på Odalgården. Stadgeenliga förhandlingar följer av underhållning med Tranviks Qvinnas. Torsdagen den 6 december är det dags för julshoppingresa till Uppsala. Anmäl er till HandiCampen senast den 30 november före kl 15.00. Vår traditionella julfest hålls på Hotell Pommern lördagen den 8 december kl. 18.00. Priset är 30 € exkl. dryck och anmälan görs till HandiCampen på telefon 527 360 senast den 26 november. Tag gärna med en vän, anhörig eller hjälpare. Hjärtligt välkomna!

Luciakandidaterna 2007

Vem vill du se som årets Lucia?

Rösta och ge samtidigt ditt bidrag till luciainsamlingen.

Du kan också bidra till insamlingen genom att köpa lucialotter och luciamärken.

Ge ditt bidrag!

Hjälp lucia hjälpa

Rösta på Ålands Lucia 2007

Jag ger min röst åt kandidat nr _____

Jag understöder årets luciainsamling med _____

skriv summan som bifogas

Årets insamlade luciamedel går till **Drogförebyggande verksamhet för ungdomar, 50%** **Enskilda hjälpbehövande på Åland, 50%**

Bidrag kan också sättas in på luciainsamlingens konton i alla banker.

Röstsedeln bör vara hos Folkhälsans luciakommitté, Styransgatan 10, 22100 Mariehamn senast fredagen den 30 november kl. 12.00.

Namn: _____

Adress: _____

Hemkommun: _____

I SAMARBETE MED

nyan.aX

MARIEHAMNS TRYCKERI AB

Dans till Conny's
på Vikingaborg, Föglö
lördag 24 november kl. 21.00
Conny's sista spelning, kom med och dansa!
Arrangör: Föglö UF

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Två väninnor har petat in mig som vän i facebook, men dit sticker jag inte i näsan för att inte bli kartlagd. KERSTIN KÅLL i DN

Premiär för Camilla som Maja

Nya Maja. Camilla Nylund, som nu i två föreställningar gör rollen som Stormskärs Maja på stadshusscenen, och regissören Robert Liewendahl.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Med har hon varit hela tiden, repeterat och sjungit i kören som Simskålflicka. Men på lördag är det dags för Camilla Nylund att göra premiär som Maja på stadshusets scen. Åtminstone i två föreställningar skall hon sjunga titelrollen.

Camilla Nylund har från början varit stand-in för Sara Henriksson i Maja-rollen. Enligt regissören Robert Liewendahl har det känts tryggt att ha någon som kunde hoppa in ifall Sara Henriksson skulle ha blivit förkyld eller fått något annat förhinder. Att Camilla nu skall göra Maja-rollen beror dock inte på något sådant.

– Vi hade helt enkelt bestämt på förhand att Camilla skulle få göra rollen några

gångar. Det är ju inte mer än rätt när hon repeterat rollen fullt ut och varit med hela tiden, säger Liewendahl.

”Jätteroligt”

Camilla Nylund är själv mycket glad över att det nu skall bli av.

– Det skall bli jätteroligt. Jag tycker ju att jag kan rollen, den har snurrat i huvudet på mig som en skiva och jag har ju också övat mycket med vår sångpedagog Catherine Frisk Grönberg. Jag hoppas att jag kan leva upp till de förväntningar som ställs på mig.

– Det känns ändå ganska tryggt, jag har ju stått på scenen tidigare, tillägger hon.

Musikinstitutet

Sjungit har Camilla gjort länge. Redan i slutet av åt-

tioalet gick hon under ett par år i musikinstitutet där hon då hade Ann Alvin som sin sånglärare. Hon sjöng vid den tiden också ett tag i Cantilena och har också uppträtt i många privata sammanhang, på dop, bröllop, och begravningar. Ursprungligen kommer Camilla från Lemland Söderby, men är i dag bosatt i Mariehamn och jobbar som barnträdgårdslärare vid Österkulla daghem i Kalmarnäs i Jomala.

Någon större erfarenhet av att spela teater har hon inte, men i hennes studier till förskollärare i Sverige ingick en utbildning i drama.

När man sökte medverkande till ”Stormskärs Maja” anmälde sig Camilla och blev uttagen.

– Jag ville sjunga och hop-

pades få vara med i föreställningen men jag blev nog litet förvånad då Robert Liewendahl bad mig bli stand-in för Sara Henriksson, säger hon.

– Camillas och Saras röster ligger nära varandra och det är en fördel för de övriga sångarna och musikerna, säger Liewendahl.

Två föreställningar

Nu på lördag kan man alltså höra Camilla Nylund som Maja och en andra föreställning med henne i titelrollen blir det den 30 november. Den föreställningen är fullbokad, men det kan ändå finnas biljetter kvar.

– Det har visat sig att det alltid finns de som bokar biljetter men sedan av olika orsaker inte tar ut dem. Det har alltid funnits ett antal

biljetter kvar också till de fullbokade föreställningarna, säger Liewendahl.

Drar publik

Rent allmänt är han mycket nöjd med hur uppsättningen hittills tagits emot. På 15 ordinarie föreställningar har man hittills haft omkring 2.800 teaterbesökare. Lägger man till genrepet inför publik är man uppe i 3.000. Och ännu återstår elva föreställningar.

– Den 16 december ger vi den sista föreställningen, det har teaterföreningens styrelse nyligen bestämt, säger Robert Liewendahl.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Musik på kantele kan man lyssna till

vid en konsert med Dzitari duo från Lettland i Ålands musikinstitut på söndag, den 25 november, kl. 19.

Valda Bagata och Inta Revolde från Lettland spelar på Kokle – den lettiska kantele. Valda Bagata har utbildning från Latvian Music Academy och har turnerat i flera länder, förutom Europa, även i Japan, USA och Canada. På konserten spelar hon och Inta Revolde på den kromatiska 30-strängade konsertkantele, men också på traditionella kantelemodeller. Deras repertoar omspannar allt från folkliga melodier till välkända klassiska stycken.

Konserten på söndag i ÅMI:s konsertsal börjar kl 19 och pågår ungefär en timme. Dzitari duo uppträder på flera olika ställen på Åland i samband med sitt besök, bland annat i skolor och på åldringshem.

Konserten arrangeras av Ålands musikinstitut i samarbete med Nordens institut på Åland. □

Tisdagsklubbens vernissage i

Kaptenssalen på Gullåsen på tisdagen blev en trivsam och välbesökt tillställning. Många skrev i gästboken och beundrade tavlorna som klubbens medlemmar målat under Britta Gustafssons ledning vid sina träffar under hösten. Nya Åland berättade för en vecka sedan i ett reportage om målarerna i klubben.

Aktiviteten har varit ett samarbetsprojekt mellan Demensföreningen och Ålands hälso- och sjukvård med föreningen som initiativtagare och koordinator. Aktiviteten möjliggjordes genom stöd från Sven-Erik Johanssons fond inom Lions Club Mariehamn.

Lions Club Mariehamn fortsätter att stöda Demensföreningens arbete för personer med demenssjukdomar och deras anhöriga. I samband med vernissagen på konstutställningen överlämnade klubben en symbolisk check på hela 12.000 euro till föreningen. Ken Lindberg, president i föreningen, berättar att medlen kommer ur den johanssonska fonden som fått tillskott genom en donation av Sven-Erik Johansson.

Lindberg säger att man inom klubben tycker att föreningen gör ett mycket viktigt arbete.

– Det är tungt både för den som drabbas av en demenssjukdom och deras anhöriga.

Enligt Lindberg kommer Lions vid julmarknaden den 6 december troligen att, till stöd för demensföreningen, sälja ett julkort som tagits fram under arbetet i Tisdagsklubben. □

Professor Persson är bäst i Sverige

Litteratur

”Faller fritt som i en dröm”

En roman om ett brott av Leif GW Persson. Albert Bonniers förlag.

Professor Persson vet mer än någon annan kriminalförfattare i Sverige om hur riktigt polisarbete går till. Så väl bra, som dåligt polisarbete.

Och han kan använda de kunskaperna till att skriva Sveriges mest underhållande kriminalromaner. Genom att hålla sig nära den verklighet

som, som bekant, överträffar dikten och kombinerar det med sin vassa humor. Den främsta arvtagaren till Sjöwall/Wahlöö när det gäller ”procedurals” på svenska.

Underhållande, välskrivet

Här ger han sig på Palmemordet och tar upp tråden från ”Mellan sommarens längtan och vinterns köld” (2002).

Christer Pettersson avfärdas grundligt, istället är det ett ”polisspår” som Lars Martin Johansson och hans utredare hittar när de 20 år efter

Palmemordet tar en omgång med materialet.

Att Persson anser att man med riktigt polisarbete från början hade klarat upp mordet kan man nog anta. Frågan är om han också menar att lösningen ännu går att få fram.

Må vara hur det vill med den saken, oerhört underhållande och välskrivet är det. Och kriminalkommissarie Evert Bäckström, favorithatobjektet i de senaste GW-böckerna, är i sitt esse.

MÅRTE SUNDBERG
marten.sundberg@nyan.ax

Medlemmarna från
Visans Vänner på Åland
håller

KONSERT

på hotell Elvira i Eckerö
LÖRDAG 24.11 KL. 19.00

Fri entré.

Välkommen på en
stämningsfull musikafton!

VISANS VÄNNER PÅ ÅLAND

Haddons tomte i helfigur

Museets julutställning kring Coca-Cola-tomtens skapare

– Jag är mycket nöjd. Det är på tiden att Åland hedrar Haddon Sundblom.

Hjördis Sundblom småmyste som tomten själv när Ålands museum i går visade sin kommande julutställning där Haddon Sundblom, den välkända Coca-Cola-tomtens skapare, ställs i fokus.

Haddon Sundblom föddes i Chicago, men hans far kom från Sonboda på Föglö.

Klappar. Julklappar och förpackningar med de välkända röda tomtebilderna finns också i utställningen.

Men Hjördis Sundblom hade också hon så när missat Haddon. Hon bodde trettio år i New York, men var största delen av tiden ovetande om den kände reklamtecknaren med samma efternamn.

Det var först när hon, på grund av namnligheten, en gång blev tillfrågad om hon kände till honom som hon fick upp ögonen för Haddon Sundblom (1899-1976).

– Då började jag forska och det visade sig ju att hans far kom från samma by på Föglö som jag själv och att vi dessutom var avlägset släkt.

Hon påminner också om att konstnären Warner Sallman, känd för sin Kristusbild, har rötter på Föglö. Haddons första fru Violet var förresten Warner Sallmans syster.

När Hjördis Sundblom återvände till Åland 1987 märkte hon att Sundblom och Sallman inte var särskilt kända här heller.

En gång fick hon gäster från New York och det blev tal om Haddon och Warner och att de inte var så kända.

– Är då Åland den enda plats i världen som inte hedrar sina söner, undrade mina gäster.

Till hundraårsminnet av Haddon Sundbloms födelse ordnade Ålands emigrantinstitut år 1999 en liten utställning kring honom, men det man nu visar i Ålands museum är helt nytt. **Annika Dahlblom** från museet berättar att utställningen görs i samarbete med emigrantinstitutet och att det är **Eva Meyer** vid institutet som gjort det praktiska arbetet.

Det är en skärmställning och Eva Meyer berättar i text och bild historien om Haddon Sundblom och om hans kända Coca-Cola-tomte. Det var Haddons far **Karl Wilhelm Sundblom**, född på Lågskärs

Historia. Tomten före Haddon, Sanct Nicolaus klädd i päls med leksaker till de snälla barnen men också risknippe i bältet. Bilden är från 1906.

fyr i Lemland och fyrvaktmästare som emigrerade till USA med sin familj.

Där dog hans första hustru och han gifte om sig med **Karin Andersson** som födde Haddon den 22 juli 1899. Karin Andersson var född i Sverige där man gärna påminner om Haddons svenska anor.

Reklamen lockade

I utställningen berättas om hur Haddon från jobb i byggbranschen på kvällstid började studera för att bli arkitekt. Hans studieinriktning ändrade dock efter ett tag. Han gick nu in för att bli reklamtecknare och fick jobb, närmast som springpojke på en känd reklambyrå i Chicago.

År 1925 öppnade han med ett par kollegor en egen byrå, Stevens, Sundblom och Henry. Man fick uppdrag för bland andra bilfirmor och livsmedelstillverkare. Packard, Ford, Lincoln, Quaker Oats, Palmolive, Maxwell House Coffee och andra.

Sina första uppdrag för Coca-Cola fick Haddon Sundblom redan 1924 men arbetet tog fart på allvar när han 1931 gjorde

Reklam. Budskapet är tydligt: barn behöver läsa sig med Coca-Cola även under den kalla årstiden. Så gör ju tomten.

sin första tomte för läskbolagets vinterkampanj. Ända fram till mitten av sextioalet gjorde han nya Coca-Cola-tomtar varje år och en stor del av dem finns nu med på utställningen.

Eva Meyer har lagt ned ett stort arbete på att via internet leta upp gammalt annonsmaterial som varit till salu och köpa in det för utställningen. Att kopiera material för utställningen var inte möjligt av upphovsrättsliga skäl.

Ställer ut. Eva Meyer, till vänster, och Hjördis Sundblom, med en av Haddon Sundbloms Coca-Cola-tomtar. Eva har arbetat fram utställningen i Ålands museum. Hjördis har under lång tid försökt sprida kunskap om Ålandsättlingen Haddon.

På presskonferensen i går ställdes frågan om Haddon Sundblom blev rik på sin Coca-Cola-tomte.

– Nej inte blev han det men däremot blev Coca-Cola rikt, svarade Hjördis Sundblom med ett leende.

Tomtebakgrund

Utställningen om Haddon och hans Coca-Cola-tomte kompletteras av Eva Meyer dessutom med att på en vägg

i berätta om bakgrunden till dagens jultomte och särskilt då den amerikanska Santa Claus. Även här finns intressanta illustrationer som visar hur annorlunda man tidigare tänkte sig tomten. På en bild kan man till exempel se Sanct Nicolaus komma med julklappar till snälla barn. Men han bär också ett risknippe i bältet, avsett för de stygga barnen.

Vernissage är i kväll kl. 18-20 med öppningstal av lagtingsle-

damot **Roger Jansson** som är släkt med Haddon Sundblom. Eva Meyer presenterar utställningen och det blir musik av studerande vid musikinstitutet som bland annat spelar folkmusik från Föglö. Utställningen kan sedan ses till den 13 januari.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Fin Järnefeltmålning i Eckerö

– En mycket bra målning av **Eero Järnefelt**, inte kulturhistoriskt viktig, men trevlig.

Det är den spontana kommentaren från **Mikael Schnitt** på Hagelstams auktioner när **Nyan sänder över en bild av den tavla som Pär Christianson i Eckerö har i sin ägo.**

Nyan skrev nyligen om Hagelstams kommande kvalitetsauktion där **Eero Järnefelts** kända målning "Vid bykstranden", ett motiv från Savolax, går under klubban med ett utropspris på hela 500.000 euro. Men på samma auktion bjuds det också ut ett verk av

Järnefelt till ett normalare pris, målningen "Vågor" för 12.000 euro. "Vid bykstranden" hör till de målningar som **Mikael Schnitt** kallar kulturhistoriskt viktiga och är i själva verket den sista Järnefeltmålningen i den klassen som inte finns på museer och är tillgängliga för allmänheten.

Produktiv

Eero Järnefelt var mycket produktiv under ett långt konstnärsliv och allt vad han gjorde är inte lika intressant som hans större verk och betingar inte heller lika höga priser.

– Bland det han gjorde på

1900-talet finns det exempel mängder med motiv från Koli, konstaterar Schnitt.

Den målning som **Pär Christianson** visade Nyan tycker Schnitt ändå är rätt intressant, med jägaren och hans hund i sitt rätta element ute i naturen.

– Jag tycker att det är en trevlig målning och kan nog tänka mig att den vid en auktion skulle kunna ha ett utropspris kring 15.000 euro.

– Jag säljer den nog gärna, om den blir till salu, tillägger han.

Det var när Pär Christianson läste Nyans artikel om Hagelstams kommande auktion som han tog kontakt och berättade att han har en målning av Eero

Järnefelt. Att den har ett visst värde har han nog vetat, men några direkta planer på att sälja den har han ändå inte i dagsläget.

Farfar Julius

Det som gör målningen intressant för honom är att han själv har direkt anknytning till motivet. Jägaren på bilden är hans farfar Julius Christian Meyer som var mejerist och som kom till Finland när sydligaste Jylland blev tyskt. Meyer hamnade på Åland där han först bodde i Hammarland och senare i Eckerö där han sysslade med mejeriverksamhet.

Tavlan är dock inte målad på

Målning. Pär Christianson i Eckerö med Järnefelts målning av hans farfar. Foto: JONAS EDSVIK

Åland utan i trakten av S:t Michél i östra Finland. Av allt att döma kände Meyer Järnefelt för på tavlan står inristat: "Till J. Christian Meyer", samt årtal 1891 och signaturen E J-It

(Eero Järnefelt). Det är en oljemålning på pannå med måtten 34 gånger 23 centimeter.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

ÖPPET HUS

i lokalen vid Karlbergsvägen 12
söndagen den 25.11 kl 13-15 *Välkomna!*

Uppvisningsövning av juniorerna, barnen får åka brandbil och skylift, försäljning av bakverk, nygräddade munkar, senap, lotteri, kaffeservering, frågerunda, undervisning om brandskydd i hemmet ...

Arrangör:
STRANDNÄS FBK /
DAMKLUBBEN

Vin, snack, tapas...

CASINOBAREN
sallad och tapas meny
måndagar-torsdagar
kl. 17.00-02.00

ARKIPELAG

Tel 24020 info@hotellarkipelag.ax www.hotellarkipelag.com

Tyres for the pro driver
you are

g-Force Stud

KONTROLL PÅ ISEN - som verkligen känns!

- **STARTA:** effektiv dragförmåga
- **KÖRA:** optimala köregenskaper
- **STANNA:** effektiv bromsförmåga

Rundbergs Bil &
Service Ab Tel 15 222

Rollic Ab

Karlbergsv. 2.
Tel 23 611

BFGoodrich
TAKE CONTROL

Lastat för ungdomsaktiviteter

Fantastiskt projekt. – Om tio år hoppas jag att vi kan säga wow, det där var vi med och startade och se så fantastiskt det blev, säger Åsa Mattsson och Patrik Häggblom om projekt Ungdomspool 2008. Foto: ERKKI SANTAMALA

Mopedverkstad, singstarkvällar, lanparty, filmkvällar, break dance-kurs, systuga och trerättersmiddag – allt är tänkbart och mycket är därtill möjligt att förverkliga inom den ungdomspool som Ålands ungdomsförbund nu vill dra igång. Projektet riktar sig först till ungdomar på norra Åland.

– De är lite eftersatta om man jämför med ungdomarna i stan, säger förbundsordförande Patrik Häggblom.

Ett begagnat lastbilsläp eller container ska omvandlas till mobil ungdomsgård för ungdomarna på norra Åland. Projektet kallas Ungdomspool 2008 och riktar sig till ungdomar från högstadiet och uppåt.

– Vad den ska innehålla är inte helt fastslaget än, det beror till viss del om vi beviljas de PAF-medel vi sökt för projektet. Men efter samtal med ungdomar har vi siktat på att den till en början åtminstone ska innehålla symaskiner, datorer,

storbilds-tv, konstnärsmaterial, teknisk utrustning för att kunna ordna lanpartyn och verktyg för mopedmekande, säger Patrik Häggblom vid Ålands ungdomsförbund.

– Vad ungdomsgården ska erbjuda är också en sak som ungdomarna gärna får vara med och påverka. Den är ju till för dem, och deras behov och önskemål är därför jätteviktiga för oss. Är det nån som vill att vi ordnar en kurs i break dance så är det fullt möjligt.

Innan projektet beviljats medel sköts allt med ideella krafter. – Föräldrar och andra intresserade är jättevälkomna att delta, med stort som smått.

Moppeverkstad

Släpet kommer att flytta runt mellan ungdomsgårdarna ute i kommunerna med 1–2 månaders mellanrum och tanken är att själva containern ska fungera som mopedverkstad medan övrig verksamhet och utrustning flyttas in i ungdomsgårdarna under den tid släpet är på besök.

– Vissa ungdomsföreningar har mer eller mindre legat i

dvala ett tag nu och med projektet hoppas vi återuppväcka aktiviteten i dem.

– Vi tror och hoppas också på att ungdomarna börjar röra sig mer mellan de olika ungdomsgårdarna oberoende av vilken kommun de befinner sig i, säger Patrik Häggblom.

Umgås och ha kul

Avsikten med den kringvandrande ungdomsgården är att ge ungdomarna möjlighet till meningsfull fritidssysselsättning under helgerna.

– Vi vill erbjuda dem en plats att vara på, träffa och umgås och samtidigt kunna hitta på nåt kul tillsammans. Det finns inte så mycket att göra här ute för ungdomarna under helgerna, säger Åsa Mattsson från Sunds ungdomsförening och själv tonårsförälder.

Ungdomsgården är tänkt hålla öppet torsdag-söndag mellan klockan 18 och 22. Att ungdomsgården är drogfri är självklart.

– Det är inte tillåtet att komma onykter eller att röka på området. Ungdomsgården ska

vara ett lockande alternativ till festande. Finns det inget alternativ blir helgerna lätt ett problem. Därför är det viktigt att det som erbjuds är tillräckligt attraktivt för att det ska kunna konkurrera med festande. Hit ska man komma för att man vill ha kul.

Hela Åland

Förslaget till projektet lades fram av Sunds ungdomsförening under ÅUF:s senaste höstmöte och är tänkt som ett samarbete mellan förbundet och de olika ungdomsföreningarna ute i kommunerna.

Så här i början riktar man sig främst till ungdomarna på norra Åland.

– Just nu är man lite efter med satsningarna på ungdomar på landet. Men slutmålet är så klart att det här ska finnas över hela Åland.

För att nå ungdomarna kommer man också att gå ut i högstadieskolorna och berätta om projektet.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Många "fast" i polisens reflexkontroller

I fredags inledde polisen sin kampanj för att öka användningen av reflex och cykellykta under årets mörka tid. Sedan dess har flera hundra personer "åkt fast" för att slarva med reflexanvändningen – och bortförklaringarna är många.

Som Nyan skrev om i måndags är det sedan i våras lag på att använda reflex efter mörkrets inbrott.

Redan under fredagen fångade polisen in ett femtiotal reflexlösa personer i Mariehamn. Sedan dess har man fortsatt stå på pass för att upplysa folk och dela ut reflexer. Bara under måndagen pratade man med över 150 personer som saknade reflex. Flera av dem hade läst i tidningen att det var lag på det, men ändå försömmat att skydda sig mot mörkret.

– Det är dumt, både reflexer och cykellykta är billiga livför-

säkringar, säger Eva Fellman vid polisen.

– Däremot stötte vi glädjande nog också på flera personer som vi talat med under fredagen och där saknades det varken reflexer eller fungerande lyse på cykeln. Roligt att se att vår kampanj ger effekt – inte minst för folks egen skull.

– Det går inte att nog påpeka hur dåligt man syns i mörkret, för bilisterna är man oftast knappt mer än en mörk skugga.

Bästa bortisen

Många skyller gärna och fantasifullt på både det ena och det andra när polisen stoppar dem för att kolla var reflexen och cykellyktan håller hus. Måndagens bästa (?) bortförklaring stod enligt polisen nog den synbarligen oupplysta fotgängaren för som undrade om man "verkligen måste ha reflex när man går?".

– Tja, när skulle man annars ha den – när man tittar på tv? säger Eva Fellman med ett skrätt.

Lag på att vara upplyst. Det är lag både på att använda reflex och cykellykta efter mörkrets inbrott. Bilden togs när polisen inledde sin kampanj i fredags. Foto: ANDREAS DIENERT

En annan skyllde frånvaron av cykellykta på att det var syrrens cykel.

– Men det är ju den som sitter på som är skyldig att se till att lyset fungerar.

Dags gräva fram

Polisen kommer ännu en tid framöver att fortsätta sin kam-

panj för att folk ska synas bättre i mörkret.

– Det blir bara mörkare och halare på vägarna för varje dag som går.

– Man vet aldrig var vi dyker upp, så det är bara att gräva fram reflexerna ur byråådan nu.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Julgatan öppnar ... **TORS DAG 22/11**

-30%
på alla datatillbehör såsom musmattor, mikrofoner, hörlurar mm

Trådlös optisk mus **26⁶⁰** (38€)

Hörlurar med basvibrationer **28⁰⁰** (40€)

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

AB ÅLANDS TV

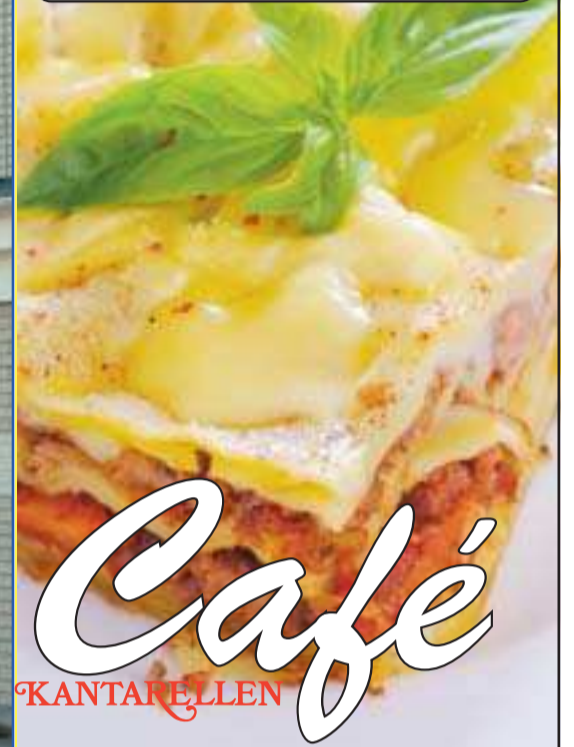
Trust

Storagatan 9. Tfn 12 629. ÖPPET TILL KL 20.00
Titta in till oss, vi har massor av julklappstips...

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

LASAGNE
MED
SALLAD &
LITEN LÄSK **6⁹⁰**

Café
KANTARELLEN

Supererbjudandena gäller torsdag 22 november – söndag 25 november

Supererbjudande!
OXFILÉ INRE NÖT
Garantimörad, inhemsk

27⁵⁰
KG

RÄKOR MED
SKAL
Djupfrysta i lösvikt **8⁵⁰**
kg

HUSHÅLLS OST
17% & 26%
1,1 kg Arla
EP 5,44/kg **5⁹⁸**
st

Supererbjudande!
LAXFILÉ FÄRSK
Norge

6⁹⁹
KG

KIKÄRTER
240 g Bonduelle **0⁸⁰**
pk t

PLUSSA -förmån

TÅRTDEG-
PLATTOR
500 g Myllin Paras
Utan Plussa-kort
1,29/pkt **1¹⁵**
pk t

KINUSKI-
BAKELSE
Liten, Ålandskringlan **0⁹⁹**
st

Supererbjudande!
GRISFILÉ YTTRE
Inhemsk

7²⁰
KG

APELSINER
1,5 kg Pirkka, Spanien
EP 0,99/kg **1⁴⁹**
på se

Supererbjudande!
PERSIMON
Pirkka Spanien

1⁴⁹
KG

ANNAS
PEPPARKAKOR
300 g
Utan Plussa-kort
1,89/pkt **1⁵⁰**
pk t

MARABOU
CHOKLAD-
KAKOR
200 g
Utan Plussa-kort
4,95-7,17/3 st **3⁰⁰**
3 st

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

Välkommen till Ålands Turistförbunds höstmöte och julbjudning

Onsdag 28 november 2007 kl. 18.30–21.30
på Hotel Elvira i Eckerö.

Program:

- Stadgeenliga ärenden
- Ålands Turismpris 2007
- Minibuffé med Stallhagen öl
- Fokus inför 2008: betydelsen av inredning, stil och form för besökarens upplevelse. Degersands Camping, Silverskär samt Pellas Gästhem i samarbete med Chiqui Matsson berättar om egna satsningar.

Sundqvists buss går från bussplanen i Mariehamn kl. 17.45 och retur efter mötet. Bussen är gratis.

Vi på ÅTF ser fram emot en trevlig och inspirerande kväll tillsammans med våra medlemmar.

Välkomna!

Anmäl er senast fredagen den 23 november på tel. 24 000 eller per e-post info@visitaland.com. Meddela om ni vill åka buss och eventuella dieter/allergier.

Observera att vi har ett begränsat antal platser! Tillställningen är gratis för ÅTFs medlemmar.

STALLHAGEN

Höstmöte och julbjudning

visitaland.com

ÅLAND
Ålands Turistförbund

Lions-kampanj mot blindhet

Lejon mot blindhet. För hundra euro kan tio människor i Tredje världen få en trakomoperation och därmed bevarad syn. Inger Mörn från Lions Club Åland Freja och Veikko Perämaa från Lions Club Brändö-Kumlinge deltar i den internationella kampanjen. Foto: PRIVAT

Lionsklubbarna på Åland deltar i en världsomfattande kampanj som strävar till att minska och förebygga blindhet och nedsatt syn i världen, bland annat genom ett lotteri

Sammanlagt satsar man genom kampanjen på att få ihop 50 miljoner euro, med insamlingar världen över. Under Godby-mässan lyckades man genom lottförsäljning komma 4.000 euro närmare målet

– Det var bra försäljning, även om vi hade trott att vi skulle sälja mer. Men felet var inte att det var svårt att sälja lotterna, tvärtom gick det väldigt lätt, men däremot hade vi uppskattat mängden lotter vi trodde skulle kunna säljas fel, säger **Ingemar Johansson** vid Lions Club Kvarnbo.

Ungefär hälften av lotterna såldes.

– Vi har också samlat in pengar för kampanjen på andra sätt, till exempel genom att sälja ficklampor, pins och annat.

Kampanjens mål är att rädda synen på 16 miljoner människor och genom insamlingarna bland annat finansiera två miljoner gråstarrsoperationer, öka utbildningen av ögonläkare och personer som arbetar med synvård, behandla omkring femton miljoner människor mot flodblindhet och öka insatserna för att förebygga trakom, en infektionssjukdom som drabbar ögon och successivt leder till blindhet och som ligger bakom en stor del av blindheten i tredje världen.

– Många av de bakomliggande orsakerna till den utbredda blindheten i Tredje världen är lätta att åtgärda och genom att behandla dem kan man enkelt förebygga framtida synfel.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Fotnot: Vinnare i Lions lotteri var **Marina Jansson** från Mariehamn, **Eila Olofsson** från Godby och **Jim Sölgén** från Mariehamn. Förstapriset bestod av en 32-tums tv.

Degersands julbord

Endast nu i helgen!
Lördag 24 november
kl. 14 och kl 19
och söndag 25 november
kl. 15.00.

Ring och boka!
Restaurang Q
Tel. 38004 eller
campa@degersand.nu

Hjärtligt välkommen!

DEGERSAND

Julgatan

öppnar

torsdag 22.11 kl 18 - 20

kl 18.00 Lilla torget, kompassrosen på gågatan

- Invigningstal av stadsdirektör **Bjarne Pettersson**, varpå julgatsbelysningen tänds

- "Livning", **Bengt Malmberg** och **Pia Lassila** uppträder

kl 19.30 Lilla torget, kompassrosen på gågatan

- **Siv och Anders Hallbäck** samt **Lina Vuorinen** och **Per Arne Sondell** med julsånger vilket avslutar kvällen

kl 18 - 20 Häst och vagn

Rösta & vinn

RÖSTSEDEL

Rösta på den butik du tycker har den finaste julfönsterskyltningen. Du kan lämna in kupongen i de flesta affärer i Mariehamn.

Bästa julfönsterskyltning: _____

Namn: _____

Tfn, dagtid: _____

Bland alla inlämnade bidrag utlottas fina vinster från bl.a. Cityblommor, Zic Zac, Eckerö Linjen, Paletten, Emmaus, Mariehamns Bokhandel

Arrangör: **ÅLANDS KÖPMANNAFÖRENING**
Centrumskottet

allt

du behöver -ändå klöver över!

K MARKET

F:ma

ERIK MATTSSON

GÄLLER TORS DAG - MÅNDAG

Rökt sida

i bit, Hakala kg **11,10**

Rökt skinka

i bit, Burmans kg **10,90**

Wienermunk

Ålandsbagarn st **0,89**

Apelsiner 1,5 kg Navelina

Spanien Pirkka påse **1,49**

Persimon

Spanien Pirkka kg **1,49**

Glögg

1 liter Marli st **0,89**

SOPPKÖTT
AV NÖT

5,90 kg

ENTRECÔTE

15,90 kg

-FÖRMÅN

Marabou chokladkaka

200 g 3 st **3,00**
utan Plussa-kort 1,65-1,99/st

Soft Embo WC-papper

32 rullar säck **10,00**
utan Plussa-kort 12,90/säck

Bio Luvil tvättpulver

1,35 kg pkt **3,99**
utan Plussa-kort 4,59/pkt

Finish 5in1 maskindisktabletter

30 st pkt **4,45**
utan Plussa-kort 5,95/pkt

GODBY TEL 43 250

VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16

BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

Flytten flöt på som o

Pommern ligger nu på dock på Algots varv

Klockan är strax före tio på morgonen. Sakta,

sakta glider Pommern ut från kajen. Det är dags för hennes sista resa till Algots varv.

Med sina 33.325 besökare bara under förra året är hon värd lite vila och omvårdnad. Tusentals fötter sliter på däck.

Ett tiotal karlar har samlats för att hjälpa till att flytta den fyrmastade barken. En av dem är **Lillebror Åhlund**. Han har varit med förr.

– Oräkneliga gånger.

Två bogserbåtar och en båt från sjöräddningen finns på plats.

– Bertil, vi är klara, ropas det över relingen.

Bertil Byman, intendenten, står i land och lossar trossarna. Någon ska göra det med.

– Men klart att det är roligare att vara ombord, säger han.

Månaders arbete

Väl på Algots ska Pommern

renoveras av Stockholms reparationsvarv. Rederi ab Eckerö upplåter varvet för Pommerns skull. Det är två år sedan hon låg där senast.

Skrovet ska sandblästras för att man ska se vilka nitar som är skadade och nithuvudena kommer att lagas och tätas. Skrovet ska målas.

Bertil Byman betraktar fartyget som nu befinner sig ett tjugotal meter från land. I aktern är två trossar fästa i kors och en av bogserbåtarna styr norrut för fulla motorer. En av Sjøräddningens kryssare puttars på vid sidan om.

– Om docken försvinner har Pommern stora problem, säger Byman. Alternativet är Sverige, Finland eller Estland. Det är både dyrt och farligt att flytta henne men nog klarar den väl en resa till Stockholm.

Flytten går bra. Efter en timmes färd dockas Pommern på Algots. Och Västerhamn ser genast något fattigare ut.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Pommern på väg. I går flyttades den fyrmastade barken till Algots varv för reparationsarbete. Kostnaderna för reparationerna är budgeterade.

Flyttgubbar. Ett tiotal personer fanns ombord på Pommern under flytten.

Ansvarsfullt arbete. Två båtar bogserade Pommern till varvet. Här är det Benny Höglund (längst fram) som kämpar med en tross.

Nu bär det av. Med hjälp av två trossar och en bogserbåt drogs Pommerns akter ut från kaj.

Erfaren medhjälpare. Lillebror Åhlund har hjälpt till vid flera förflyttningar av Pommern.

Intendent. Bertil Byman ser till om dockningsmöjligheten finns.

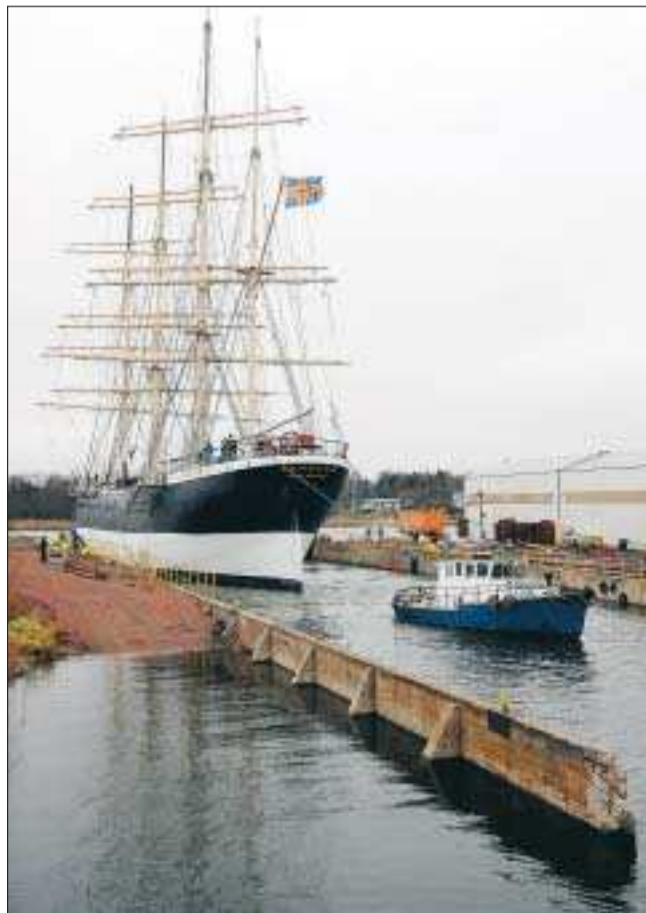
den skulle

de till 600.000 euro och det kan dröja till april 2008 innan arbetet är klart.

ertil Byman tycker att det känns tråkigt att eten på Åland försvinner nästa år.

För sista gången. Pommern bogseras in i dockan på Algots varv.

Dubbla vinstchanser

på Casino PAF

Köp Svenska Rikslotten - få en gratis Sverigelott

Erbjudandet gäller torsdagen den 22 november på Casino PAF. För fem euro får du dessutom njuta av en kaffebrödsbuffé hos Barino Café & Bar mellan 18-21.

Kom in till oss och dubbla dina vinstchanser!

Casino PAF, Torggatan 14. Åldersgräns 18 år.
Öppet: Onsdag, fredag och lördag 10-24.
Övriga dagar 10-22.

Nikon At the heart of the image

NIKON D80 KIT
10 milj pixel, 3 b/sek

1030€

D80 KIT inkl. 18-135 mm objektiv

NIKON D40X KIT
10 milj pixel, litet och nätt format

649€

D40X KIT inkl. 18-55 mm objektiv

949€

D40X DUBBELKIT inkl 18-55 mm och 55-200 mm VR-objektiv

VÄRDEKUPONG PÅ KÖPET

när du köper något av Nikons D40, D40X eller D80 paket!

GEFOTO
Gerhard's Foto Ab

Sittkoff Torgg. 13 A • tel 018-14 623 • vard 9-17 • lörd 10-14

www.gefoto.fi

Flerfaldig testvinnare i klassen

Apoteksgården

16 butiker med kvalitet

Torggatan 12 - Norragatan 1

Välkomna till oss!

FJÄLL RAVEN
VINTERJACKOR
-20%
 GÄLLER ENDAST 22.11
 Jakt- och fiskebutiken
 Äventyret Ab
 Torgg 12 tfn 23 860
 www.goaland.net/aventyret

Torsdag-Fredag-Lördag
 Gräddmunk **0,85**
 I caféet:
 Kaffe och
 gräddmunk
2,50

ÅLANDSKRINGLAN
 Caféet öppet: vard. 7.30-17, lörd. 10-15,
 (gamla Iwa) Torgg. 12, tel 13 446

tors-fred-lördag
-15%
 på hela sortimentet

Regina's
 TORGGATAN 12 TFN 17 111

Torsdag - Fredag - Lördag
-15%
 på hela sortimentet

hennes
 Torgg. 12, tel. 12 325

-20%
 på produkter mot
 denna kupong

 Tel 214 45
 - en oas för dig
 gäller 22-24.11

Alla vinterjackor & kappor
-25%
 för alla kvinnor

 torggatan 12 • tel 17 747

Fixa julfestfrisuren här!

 öppet: mån-fre 9-16, to 9-18.30
 Tel 19 260
 Schwarzkopf

PERTTI PALMROTH®
ALLA VINTER-STÖVLAR & KÄNGOR
-20%
 Boutique
niccola
 Norrag. 1 tfn 16 975

TipsEttan
 öppet alla dagar
Centrum för advents- & julkalendrar
 Torggatan 12 • Tel 17 411

 Utförsäljning
Finlayson
-30%
 Frottehandukar
 Påslakan
-20%
 Underlakan
 (fr. ord. pris)

-20%
 Herr pyjamas
 Dam nattlinne
 gäller tors-lörd
 Norrag. 1, tel/fax 22103
 Öppet: mån,ons,fre 12-15.30
 tis, tors 12.30-15, lör 12-14

-20%
 på **MALA**
 overaller
 stl. 92-122
 gäller 22.11-24.11
 Välkommen!

 Norragatan 1, tel. 17 633
 Öppet vard. 11-17, lörd. 11-14

Julgatsöppnings special!
 VAPENHÖLSTER 48,-
 STOLRYGGSÄCK 29,-
-20%
 gäller endast torsdag
 KOM IN OCH TITTA!
PANNLAMPAN 5,90
 Nyinkommet:
NORSKA OLLAR 59,-
 100% ull

SUNES
Jakt & Fritid
 Norragatan 1. Tel. 15 750

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” Det är mer än vad jag vet. Och jag är ändå sportchef. Så långt har vi inte gått att vi är där ute och värvar.

HAMMARBYS SPORTCHEF ANNELIE NORÉN FÖRNEKAR ATT LAGET ÄR UTE EFTER ATT VÄRVA ANNICA SJÖLUND.

Wiklöf lovar göra sitt bästa

...men vet inte så mycket om finsk fotboll

FOTBOLL. Stark. Spänstig. Bra på huvudet. Grovjobbare och lagspelare.

Så beskriver IFK Mariehamns nyförvärv Mattias Wiklöf sig själv.

Och det lovar ju gott. Självt lovar han att göra sitt absolut bästa i sin nya klubb.

För närvarande gör inte Mattias Wiklöf så mycket. Säsongen för Sandvikens IF i svenska division II är över. Han har semester från jobbet som maskinoperatör. Och egentligen väntar han bara på att ett nytt stort äventyr ska börja för honom. Nämligen det på Åland. Och i en grönvit tröja.

– Det känns jävligt kul, säger han. Jag hade väl inte riktigt räknat med det som 28-åring.

Kontraktet med IFK skrevs i början av november men han ansluter till truppen först i januari. Då tar den jobbiga försäsongen vid och Mattias ska vara med för att konkurrera om en plats i startelvan. Det har han i alla fall som målsättning.

– För det första vill jag utvecklas som spelare och som människa. Och så hoppas jag att jag får chansen. Jag har förstått att tränaren ger spelarna det. Men det gäller för mig att ta den också. Det ska bli jättkul.

Sandvikens IF slutade på en tredje plats i division II i år. På 22 matcher gjorde Wiklöf elva mål. Mål i varannan match alltså. Han spelar helst forward eller vänstermittfältare och ser sig som en stor grovjobbare.

– Det är det som är min styrka – lagspelare, säger han. Och så har jag väl en ganska bra vänsterfot och är bra på huvudet.

Fått bra intryck

Wiklöfs karriär som fotbollsspelare är ganska lustig. Som 15-åring slutade han helt med fotboll och satsade istället på ishockey. Målet var Brynäs och elitserien. Men så blev det

inte och istället hamnade han i division I, vilket inte riktigt lockade.

Så, en dag tog hans gamla tränare från pojkåren kontakt med honom och frågade om han ville komma och provträna för Sandviken. Vilket han också gjorde. Och tog en plats. Sedan dess har han spelat för klubben. Fram till nu, det vill säga.

– Jag vet inte så mycket om den finska ligan. Jag har frågat men det är inte många som vet. Men det är ingen dålig liga.

Desto mer vet han om IFK Mariehamn.

– Jag vet att de gick upp för tre år sedan och sakta men säkert blir bättre. Det tycker jag låter bra. När jag var över första gången i somras låg de nästan sist. Sedan helt plötsligt spotade de upp sig.

Hans intryck av klubben och ön är bara positiva. Han säger att han blev väl omhändertagen under de tre dagar han var här och provspelade. Både från ledningen och av truppen.

– Det verkar vara bra och professionellt skött. Peter Mattsson gjorde ett bra första intryck. Även tränaren, Pekka (Lyyski), tyckte jag var bra. Allt verkar fint. Det är det viktiga att själva organisationen är proffsig. Dessutom är arenan jättkul snygg.

Ska göra sitt bästa

Men han är också medveten om skillnaden mellan division II i Sverige och Tipsligan i Finland. Därför vågar han inte lova supporterna allt för mycket. Förutom en sak.

– De ska förvänta sig att jag gör mitt bästa och att jag höjer mig några snäpp sedan provträningen. Det tror jag kommer att räcka. Men jag är inte säker. Det gäller att ha tur också.

Några problem ser han heller inte med att flytta till en avlägsen ö mitt ute i Östersjön. För tillfället bor han i Gävle med cirka 70.000 invånare. Men han

Byter rödvitt mot grönvitt. Mattias Wiklöf flyttar till Mariehamn först efter årsskiftet och ansluter då till truppen. Foto: PRIVAT

är uppvuxen i en liten by norr om stan.

– Det blir en liten omställning i början. Men det är inga problem, säger han. Det ska bli kul att se Åland på sommaren och

jag vet att det bor 11.000 i Mariehamn och runt 27.000 på ön. Och att Ålands rikaste gubbe har samma efternamn som jag. Det är lite kul. Men om vi är släkt vetefan...

Kontraktet med IFK är på heltid, men med möjlighet att jobba vid sidan om på deltid.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Peter Blomberg stannar i IFK

FOTBOLL. Mittbacken Peter Blomberg fortsätter i IFK Mariehamn. I går skrev han på ett nytt kontrakt som sträcker sig under två år. Några andra alternativ var aldrig aktuellt.

I morgon fyller Peter Blomberg 26 år. Detta firade han i förtid med att förlänga sitt kontrakt med IFK Mariehamn. I ytterligare två år kommer den reslige mittbacken vara IFK:s spelare.

– Det kändes rätt med tanke på familj och bostad. Jag vill ha tryggheten. Det har nog aldrig varit några andra klubbar, säger Blomberg.

Blomberg kom från Närpes Kraft 2005 och har med sitt avslutade spel varit en stor del av IFK:s framgångar. Det har så här långt blivit 45 matcher för honom i den grönvita tröjan varav 22 den gångna säsongen. I år

Peter Blomberg har diskuterat med IFK från säsongens slut om ett nytt kontrakt. I går blev allt klart. Foto: ERKKI SANTAMALA

gjorde han dessutom sitt första Tipsligamål.

– Jag har gjort två bra säsonger och förhoppningsvis fortsätter

ter det att fungera och att jag får vara skadefri så jag kan göra två bra säsonger till, säger han.

Kontraktet gick ut i slutet av oktober men det var alltså först i går som han skrev på det nya. Några större betänkligheter har han dock inte haft. Varför det dragit ut lite på tiden beror på att han haft semester. Och så en sak till.

– Det måste fungera med jobbet och de gick med på arbetstiderna. Jag fortsätter jobba som polis.

Med Peter Blomberg kvar i mittläset behåller IFK en av sina starkaste lagdelar från årets säsong.

Tillsammans med Jani Lyyski var Blomberg en av de mest tongivande spelarna under IFK:s höstsvit på 12 matcher utan förlust. Detta bidrog dessutom till att Blomberg utsågs till årets mest effektiva spelare i IFK. (jl)

Bahamas nästa för åländskt pokeress

POKER. Ålänningen Johan Mattsson vann i lördags PAFs skärgårdspoker på Silverskär och därmed en friplats till Europa Tour-tävlingen (EPT) på Bahamas 5-10 januari. Dessutom vann han 1.000 euro.

– Det ska bli häftigt att få spela EPT och dessutom göra det på Bahamas, sa Mattsson efter tävlingen.

Mattsson blir den andre ålänningen att spela en deltagning i European Poker Tour efter Simon Stenbäck som slutade trea i lördags.

Det var sammanlagt 30 tävlande från både Finland och Sverige, varav elva ålänningar. I finalbordet var hela fem av sex spelare från Åland.

POKER

Club PAF EPT Bahamas Challenge, 17-18 november, Silverskär, 30 deltagare. 1) Johan Mattsson, Mariehamn, 2) Fredrik Jäfs, Vasa, 3) Simon Stenbäck, Mariehamn, 4) Conny Eriksson, Mariehamn, 5) Marcus Åkerblom, Mariehamn, 6) Kim Överström, Mariehamn.

Johan Mattsson åker till Bahamas i januari. Foto: PAF

Sjölund har inte bestämt sig

FOTBOLL. Framtiden för Annica Sjölund i Åland United är fortfarande oviss. Som Nyan tidigare skrivit är hård-satsande Eskilstuna United intresserat av landslagsstjärnan. Samtal mellan klubben och Sjölund pågår fortfarande.

Johan Bennäs är sportchef i Eskilstuna.

– Jag har pratat med Annica i veckan och vi har en bra dialog. Vi är intresserade och vill verkligen att hon ska spela för oss. Men det ska kännas rätt för henne. Vi kommer nog höras igen fram mot helgen.

Eskilstunas lokalblad har samtidigt skrivit att Sjölund kan vara aktuell för Hammarby. Något som klubbens sportchef Annelie Norén förnekar.

– Det är mer än vad jag vet. Och jag är ändå sportchef. Så långt har vi inte gått att vi är där ute och värvar.

Så jag kan avskrika det ryktet?

– Det kan du verkligen göra. Nyan har inte lyckats få tag på Annica Sjölund för en kommentar.

Än mer oviss är det över landslagsmålvakten Minna Meriluoto framtid. Meriluoto spelade den gångna säsongen i FC United och Åland United har varit intresserade av hennes ersättare för Minna Pyykö. Det är dock oklart om Meriluoto skrivit på för de allsvenska nykomlingarna Umeå Södra eller inte. (jl)

Holmén förbereder sig inför EM

MARATON. Janne Holmén åker snart till Spanien för att förbereda sig inför terräng-EM den 9 december. Det skriver han i sitt senaste inlägg på sin blogg på Yle sportens svenska hemsida. Tidigare var en Portugalresa inbokad men så är inte längre fallet.

Han räknar med hyfsade resultat i Spanien men skriver samtidigt att han inte är i någon toppform. Den sparar han istället till maratonloppen nästa år. (jl)

Sponsor för Öspelen klar

ÖSPELEN. Huvudsponsorn för Öspelen, NatWest, har förlängt kontraktet med International Island Games Association (IGA) med ytterligare två år. Den nya kontraktet innebär att sponsoringen för 2011-års spel på Isle of Wight är garanterad.

Öspelen 2009 kommer att hållas på Åland. (jl)

Sportens kom ihåg

■ **AID/IF Åland-orientering:** Höstmöte söndag 25 november vid Ålands Elandslag 19.00.

■ **AID-orientering:** Juniorträning ikväll torsdag utomhus vid Balticallen klockan 19.00.

■ **ÅSSF:** Viltmål cup 1 30+30 den 30 november 18.30 på Bredmobanan.

Nyankortet

-sätter guldkant på tillvaron

2007

Aktuella erbjudanden och info hittar du i Nya Åland eller på www.nyan.ax/nyankortet

ERBJUDANDEN 2007

 Strandgatan 1, Tel: 12 620	-20% rabatt på alla biltvättar
	-10% rabatt på sortimentet (ej frön)
 BYGG - TRÄ - JÄRN - MEMORERING ISG - BÄDDEN - FRÄSER - VERKTYG	Investera i en Tulikivi täljstensspis eller FinSpis kakelugn och få ett eldställ på köpet
 TRÄSÅG - LANTTÄG - VIKTIG SÄGSKOTT - BÅT - MÅLNING OCH MER	Köp en motorsåg och få en kombidunk på köpet
	Alla sallader 6,30 (ord 6,80) Läsk och bröd ingår. Max 2 pers./hushåll
	Åländskt producerade trävaror från Önningeby såg -15% + 2 % kassarabatt
 DELAR MED FÖRDELAR	Startbatterier Hankook -15%
	2€ rabatt på 3-pack kinofilm 200/24
	Se annonser i Nya Åland!
	Barnböcker -20% rabatt på ord. pris
	-10% rabatt på sortimentet Ej reavaror och gångmattor, ej beställningar
	SCIO-terapi: Förstagångsundersökning gratis vid köp av 10-serie Detox fotbad: Fjärde behandlingen gratis
	-15% på uthyrningen
	Annonser: tack, undanbedes, förlovade och födda -30% rabatt. Upptäck Åland, turist- och cykelguide med kartor 10,50€
	Köp en naturskön konsttallrik med motiv från Vårdö för 37€ (ord. pris 43€). För att ta del av erbjudandet kontakta Posten Åland Frimärken tel 636 639
	-50% rabatt på à la carte-desserter i samband med middag för 2 personer
	Middag -10% på varmrätten
	Biluthyrning -15% rabatt på ord. pris
	Se annonser i Nya Åland!
	Latte, espresso eller färskpressad juice till halva priset vid köp av lunch
	Minigolf 1 runda 3,50 € (norm. 4€)
	2 personer som äter varmrätt får efterrätten på köpet
	Alla hund- och kattbäddar -10% rabatt
	-20% rabatt vid kontant betalning

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden?
Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Det lysande exemplet Åland

Bättre än självständighet för Kosovo?

Åland som exempel för stater som hotar falla sönder tas upp i senaste numret av nyhetsmagasinet Fokus.

Det är journalisten Malcolm Dixelius som skriver att väst tar på sig ett stort ansvar om man låter Kosovo utropa sig som självständigt utan medgivande av Serbien.

I artikeln konstaterar han att också äldre nationer knakar i fogarna. Han nämner Belgien, Storbritannien, Spanien och Italien, som alla har delar som vill ha ökad självständighet.

Men det urholkade nationsbegreppet kan också användas till sin motsats, att hålla ihop ett land, skriver Dixelius och nämner Åland som ett lysande exempel.

Nästan-nation

– I dag en "nästan-nation" med egen flagga, egen regering, eget EU-fördrag, helt avmilitariserat. I det nyligen hållna valet till Ålands lagting var det bara ett parti som förordade att Åland ska bryta sig loss från Finland och bilda eget. Och det partiet gick bakåt. (Stampade på stället, reds anm.) Erfarenheten har lärt ålänningarna att man kan dra nytta av att vara en självstyrande del av en större nation.

Han konstaterar att det tog ett par generationer innan ålänningarna var helt bekväma med sin självstyrelse, men ser i det Europa som har uppstått efter kalla krigets dagar ett antal olösta frågor, som väntar på sina "åländska" lösningar.

På nätet. De som vill läsa Malcolm Dixelius hela artikel hittar den på www.fokus.se/2007/11/utbrutarnas-tid/

Dixelius nämner Nagorno-Karabach, den armeniska enklaven i Azerbajdzjan, Abchazien och Sydossetien, delar av Georgien, som gjort uppror och stöds av Ryssland; Pridnestrovje, en rysktalande del av Moldavien, som styrt sig själv ända sen Sovjetunionens upplösning.

– I andra delar av världen finns mer komplicerade exempel som Tibet, Kashmir och Kurdistan, oroshärdar som skulle kunna störta världen in i kärnvapenkrig.

Dixelius skriver att exemplet Åland inte kan tillämpas exakt i något enda av dessa fall.

– Varje nationell konflikt måste ha sin specifika lösning, som i sin tur kräver tid för att bli accepterad. Men det är just därför Kosovofrågan är viktig. Den sänder en signal från världssamfundet till andra intressenter i nationella konflikter. Väljer västvärlden att låta Kosovos majoritet utropa sig till en egen nation utan samtycke från Serbien tar man på sig ett stort ansvar. Både för Kosovo och för följderna i andra konflikttrubbade länder.

– Lyckas man däremot hitta en lösning som båda par-

ter kan leva med, har man i bästa fall ett gott exempel att använda för att lösa andra, liknande konflikter.

Finns på agendan

Dixelius artikel publicerades i fredags. I går kunde Nya Åland berätta att Serbien i tisdags erbjöd Kosovo självstyrelse enligt åländsk modell. Majoriteten i Kosovo har emellertid full självständighet som mål.

HARRIET TUOMINEN

Debatt

Satsa på turism, ekonomi, historia

■ **På Åland** diskuteras det mycket hur man skall kunna öka antalet besökare till vår vackra ö.

Vi har i dag en hel del att bjuda våra besökare, vi har bl.a. många intressanta historiska sevärdheter, men trots det finns det alltid behov av förnyelse. Text diskuteras det en utökning av antalet golfbanor, för att locka fler besökare, men även en förnyelse av de turistanläggningar som finns, för att uppfylla de kvalitetskrav som dagens besökare ställer. Turistförbundet satsar även en hel del på att utöka antalet evenemang i sitt projekt Åland Events.

I Bomarsund finns en stor outnyttjad potential för att öka antalet besökare till Åland som är intresserade av historia och sådana besökare finns det rätt gott om. Det ser man om man vänder blicken mot andra länder.

I Skottland t.ex. besöks slagfältet vid Culloden av ca 150.000 personer per år. Historien kring Bomarsund har haft betydelse inte bara för oss ålänningar, utan den historien kan även vara intressant för besökare från Storbritannien, Frankrike, Finland och Ryssland. Antalet besökare från Storbritannien och Frankrike är inte så stort i dag och kunde ökas, besökarströmmen från Ryssland håller på att öka, men Ryssland är stort och den besökarströmmen kan säkert ytterligare ökas. Skulle man få antalet besökare att öka skulle detta ha stor ekonomisk betydelse för alla företagare inom turistnäringen på Åland och i förlängningen skulle ett ökat besökarantal ha en positiv effekt för hela Ålands ekonomi.

För oss ålänningar har händelserna i Bomarsund haft en stor betydelse, eftersom händelserna där ledde till att Åland i dag är demilitariserat. Också rent ekonomiskt betydde Bomarsundsepoken mycket för ålänningarna. Eftersom det första stadsliknande samhället på Åland, Skarpans, byggdes upp i Bomarsund, fanns det möjlighet för olika entreprenörer att sälja t.ex. livsmedel, textilier, läderprodukter, djur m.m. till invånarna som bodde inom detta område och likaså till garnisonen.

Rent socialt pågick också olika evenemang inom området, där fanns en skola, butiker, postkontor, sjukhus m.m., m.m. På så sätt har området i sig även en betydelse i historisk mening för en stor del av oss ålänningar.

I dag ser man när man kommer till området bara en fästningsruin, men skulle man få ett besökscenter till området, skulle allt genast bli mycket intressantare för besökaren. Det är i dag populärt med dataanimationer inom upplevelseturismen och skulle man

få en 3d upplevelse vid ett besök i Bomarsund, som beskriver hur allt såg ut på Bomarsunds storhetstid, skulle man få en aha-upplevelse, som i sin tur skulle innebära att man skulle se på området med helt andra ögon än vad man gör i dag.

Detta har vi redan märkt vid den lilla utställning som finns på telegrafan. Den utställningen är ju väldigt enkelt uppbyggd och eftersom utrymmet är begränsat finns där inte rum för den mängd material som museibrånt tillhandahåller i sina arkiv.

Telegrafbyggnaden är inte heller lämplig eller ändamålsenlig, som den ser ut i dag, för en permanent utställning. Det krävs i så fall omfattande ombyggnadsarbeten med t.ex. installation av permanenta toaletter, värmeanläggning och ventilation. Allt detta är mycket kostsamma åtgärder.

Ett besökscenter

skulle möjliggöra en mycket bättre helhetsbild av området och det skulle finnas utrymme för att visa allt det historiska material som finns om Bomarsund via olika utställningar. Besökscenter skulle bättre än Telegrafbyggnaden i dag, kunna ta emot flera busslaster med besökare per gång och målsättningen måste ju vara att öka antalet besökare, att ge besökarna en upplevelse som gör att de kommer igen och berättar vidare för sin familj och vänner om sin positiva upplevelse, när de kommer hem igen. Marknadsföring via djungeltrumman på detta sätt och egentlig marknadsföring bör på sikt leda till att antalet besökare till Åland ökar.

En annan aspekt är historieundervisning i skolorna. Redan nu har skolorna på Åland varit intresserade av att besöka utställningen i telegrafan. Ett besökscenter i Bomarsund skulle kunna erbjuda ännu mera när det gäller undervisningen i vår åländska historia för våra barn och ungdomar och även för skolor i t.ex. Finland. Potentialen finns alltså för ett besökscenter i Bomarsund.

Vi hoppas

att lagtingsledamöterna nu när man behandlar landskapsbudgeten skall se på den här satsningen som en satsning för att öka antalet besökare inom turistnäringen och på så sätt en satsning på den åländska ekonomin, samt som en satsning på undervisningen i historia för våra skolelever.

Insatsen är trots allt inte hög jämfört med många andra större byggen på Åland.

Karl-Anders Berglund
Kommunfullmäktige
ordförande

Christina Nukala-Pengel
Kommundirektör

Riksnytt

Vanhanen läste lusen av Tehy

HELSINGFORS. Statsminister Matti Vanhanen (c) riktade kraftig kritik mot vårdfacket Tehys stridsåtgärder på onsdagen.

Massuppsägningen var en exceptionellt kraftig metod för intressebevakning och kan inte förbigås med en axelryckning, sade Vanhanen på Centralhandelskammarens seminarium.

– Att rikta stridsåtgärderna till enheter där människoliv kunde ha förlorats redan under de första timmarna är

unik i vår konfliktshistoria, sade Vanhanen.

Han anser att Tehy borde ha varnat sina medlemmar för vad som kunde ha väntat enskilda medlemmar om konflikten hade lett till dödsfall.

Vanhanen menade också att ribban för att gripa till lagstiftning sänkts i arbetskonflikter som hotar samhällets grundtrygghet. (FNB)

Statsminister Matti Vanhanen kritiserade Tehy.

Foto: TORBJÖRN ELIASSON

Professor: Tehyuppgörelsen lagstridig

HELSINGFORS. Seppo Koskinen, professor i arbetsrätt, anser att sjukskötare måste få samma lön oberoende av vilket fack de hör till. Så stipulerar lagen om likabehandling.

Uppgörelsen i Tehykonflikten strider enligt honom mot lagen. Enligt Koskinen måste det kommunala lönesystemet grunda sig på en utvärdering av hur krävande arbetsuppgifterna är. Fackens olika avtal får inte påverka lönesystemet.

Kommunala arbetsmarknadsverkets direktör Markku Jalonen påpekade senare på tisdagen att eventuella juridiska oklärerheter i avtalet med Tehy inte påverkar uppgörelserna för denna avtalsperiod. Han framhåller att parterna fortsättningsvis har som mål att löneförhöjningarna ska grunda sig på hur krävande arbetsuppgifterna är.

Däremot är det fortfarande oklart på hur lång sikt lönesystemet ska reformeras. (FNB)

Fakta/Tehys uppskattning av löneförhöjningarna

■ Vårdfacket Tehy uppskattar att avtalet då det löper ut i december 2011 har höjt medlemmarnas löner med 22-28 procent.

■ Lönerna stiger i reda pengar med 350-650 euro beroende på arbetsuppgifterna.

■ Lönerna ökar mest i början av avtalsperioden. Under det första året höjs lönerna i tre omgångar med sammanlagt cirka 10 procent.

■ Det är främst fråga om all-

mäna löneförhöjningar, som höjer allas löner. Uppgörelsen omfattar även en regleringsmån på fyra procent och höjningar av minimilöner. De sistnämnda får enligt Tehy en stor kostnadseffekt.

■ Avtalet omfattar dessutom ett så kallat julbonus på 270 euro som betalas i december i år.

■ Tehy uppskattar att de allmänna löneförhöjningarna åren 2010 och 2011 höjer lönerna med 4-6 procent. (FNB)

Medelklassen är missnöjd eftersom den under de inkomstpolitiska avtalens tid hamnade i fötterna på den solidariska lönepolitiken.

TURUN SANOMAT

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Glesbygden i havet lockar inte vem som helst

Lockande? Havsnära kan man bo i så gott som hela Mariehamn, men havsutsikt sådan den är på Lotsgatan bjuds inte överallt. Har Åland tillräckligt med natursköna platser för att kunna bygga litet mer havsnära och locka inflyttare utan att idén med Åland förstörs? Foto: ERKKI SANTAMALA

Bakom ridån Ulf Weman

Den onödiga november

Vad var det jag sa! I somras föreslog jag, efter en idé kläckt tillsammans med Malin Tillström, att vi skulle slopa november månad och i stället införa en fjärde sommarmånad med arbetsnamnet julusti och lägga mellan juli och augusti.

Har de ansvariga gjort något? Icke! Inte en enda kandidat i lagtingsvalet tog upp frågan i sin valrörelse fast den verkligen är i tiden.

Titta ut genom fönstret! Visst är november en onödig månad.

Tänk bara vilket lyft en fjärde sommarmånad skulle få för turismbranschen. Ekonomiska argument brukar ju gå hem, men tydligen inte i det här fallet. Malin och jag är väl helt enkelt för tidigt ute. Mycket för tidigt.

Man kan ju också se det som så att klimatförändringen nog fixar till den fjärde sommarmånaden vare sig vi vill det eller inte.

Nu var det inte ekonomiska argument som jag kom att tänka på när jag hade så svårt att komma upp ur sängen i onsdags morse. Ute ett bedövande mörker. I skallen bara trötthet.

Morgonpigga och kvällstrött är annars min lott, men nu är det trött i bäggen ändrar.

"Jag ligger kvar. Jag skiter i det här och följer mitt levnadsöde och mitt hjärta", sade jag till min kära sambo som var lika trött.

Jag har nämligen nyligen läst klart min Fars dag-present, Paulo Coelho bok "Alkemisten" och är stenhårt inne på linjen att följa mitt hjärta och levnadsöde. Vilka konsekvenser det nu kan få för jobb, löneinkomster och låneavbetalningar.

"Annars kör jag med en egen massuppsägning", försökte jag, medan upprorsgnistan falnade när verkligheten allt mer gjorde sig påmind i hjärnvindningarna.

Santiago sålde sina får och gav sig iväg på jakt efter sin dröm. Skall då jag sälja allt och traska iväg på min utstakade väg? Vad säger resten av familjen? Det är ändå hos den som största delen av mitt hjärta finns.

Jag ligger kvar i sängen ännu en stund och tänker.

När vi har rationaliserat bort november månad borde vi införa arbetstider som följer den biologiska klockan. På semestern till exempel, när jag donar med något projekt hemma på tomten, stiger jag upp när jag vaknat och tar itu med göromålen när jag ätit frukost i lugn och ro. Sedan håller jag på till jag är hungrig. Går in och äter. Jobbar lite till.

Är jag riktigt i farten kan det bli rätt sent på kvällen. Inte sjutton får jag mindre gjort för att jag inte har en strikt arbetstid, 8-16, att följa.

Tusse, frassen vår, följer sin biologiska klockan han. Han sover, han går ut och gör en kontrollrunda i reviret, sedan sover han igen. Där emellan äter han.

Och nu har han, vid mogen ålder, börjat leka med sin svans också. Runt, runt, runt i sängen. Det är november månad, katterna blir illvädersogiga och bråkiga.

Jag undrar om de följer sitt levnadsöde och hjärta.

Sedan stiger jag upp.

Kommer det som en överraskning att det finns människor som inte vill flytta till Åland? Som föredrar storstäder, billiga supermarketer, täta buss- och tågförbindelser? Kanske inte.

Primärvården har svårt att locka läkare till Åland. Åland ligger långt borta, lönen är låg, man får betala dyrt för mat och bostad, man får inte ens välja själv var man vill bo. Inte får man rösta heller så det kunde bli en ändring på systemet.

Sett ur det perspektivet förstår man att det inte är lätt.

Men Åland är också platsen där man än så länge obekymrat kan röra sig ensam ute, där det finns dagis och skola inom räckhåll, där den som vill kommer ut i naturen på några minuter, där luften är jämförelsevis ren, där man slipper trängas, där tempot fortfarande inte är snabbare än att man hinner säga hej till varann när man möts.

Fast det vet man inte om man inte bor här.

Vi har nyligen i insändare läst att de flesta läkarna på sjukhuset numera är överläkare. Det ger högre lön och med högre lön är det lättare att locka folk till havsglesbygden.

Är tanken att man borde införa något liknande inom primärvården? "Vad skall vi locka med", säger ledande läkaren Per-Arne Kling, som lägger ner det mesta av sin arbetstid på att försöka rekrytera läkare.

Han har en idé, men frågan är hur realistisk den är.

Om lönen är låg, det vill säga lägre än i Sverige och i riket, men man kan bo naturskönt ett stenkast från arbetsplatsen, då kanske det ena uppväger det andra. I all synnerhet som det inte finns så väldigt mycket att slösa sina pengar på.

Men. För att komma till det natursköna boendet måste man antingen hyra eller köpa en lägenhet med havsutsikt. Finns det? Eller köpa ett hus på bostadsplanerat område med egen strand och brygga. Finns det?

Att välja själv och fritt blir möjligt först när man har hembygd rätt. Eller beviljas dispens. För svenska medborgare krävs dessutom att de först blir också finska medborgare, vilket kan dra ytterligare ut på tiden.

Kling tycker att myndigheterna kunde bevilja undantag från regelverket för att få hit personer med den rätta utbildningen, i hans fall läkare. Någon annan kanske vill ha hit andra utbildningar som det är brist på i samhället.

Men så kan man inte göra. Det skulle sluta med att de grupper som inte ges dispens uppfattas eller uppfattar sig som mindre välkomna. Avsteg från regelverket måste rimligtvis gälla lika för alla. Alla som inte har hembygd rätt skall ha möjlighet att ordna ett tilltalande boende.

Se på Solberget ovanför vägen ut till Lemland.

Vackert är det inte när man från Östra utfarten ser bebyggelsen klättra upp för berget på andra sidan Slemmern. Men de som bor där har desto behagligare vyer att blicka ner på. Det är inte strandtomter, men desto mer strand och vatten inom synhåll.

Åk upp i de nybyggda husen på Lotsbergsområdet. Titta ut över havet. Man har varken egen strand eller egen trädgård, men den

som bor där bor onekligen havsnära.

Skall inte den sortens boende kunna locka folk, åtminstone för ett tag, tills de kan bygga själva precis var de vill.

Problemet är att vi helt uppenbart har för litet av den sortens bostäder. Vem har råd att bygga för att låta flotta bostäder stå tomma i väntan på att användas som lockbete? Det kanske är möjligt för ett stort rederi eller en bank, men knappast för samhället. Om samhället står till tjänst med bostad så tar man brödet ur munnen på privata entreprenörer. Säger de privata entreprenörerna.

Men så länge inget görs kommer vi heller ingen vart. Om det inte mot förmodan blir överproduktion på läkare.

Skall vi hoppas på det eller inse att allt just nu håller på att bli betydligt dyrare än det var i går. Och att det är vi själva som i vilket fall som helst måste betala. Får vi inte vård här så blir vi tvungna att söka oss till dyr vård någon annanstans. Må så vara att det är ÅHS som betalar, men ÅHSs pengar är våra pengar.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2006: 7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetsstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser	Annonsstorlekar 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fre	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmateriverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 2) → 08.00/09.00 2) → 12.55 L 11.00 4) → 17.00/18.30 → 23.20 L	ÅBO M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 3) /07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 3) /07.30 K → 10.50	STOCKHOLM M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 3) /07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30 /17.00 → 23.45 13.05 L 2) → 18.15 /19.15 1) → 01.40 23.30 L → 06.00 3) /07.30 K → 10.50	

L = Långnäs K = Kapellskär

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj.försälj. ej kan garanteras

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK

Stholm - Mariehamn - Tallinn

ÅRSKORT 10€!
Ger rabatt på resor till Tallinn, kom in så berättar vi mera!

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007

Mariehamn-Kapellskär, Kapellskär-Mariehamn
TRAFIKEN INSTÄLLD TOM 22.11

Med anledning av detta vill vi särskilt lyfta fram avgångarna kl 01.10, 04.35, 10.15, 14.25 från Åland-Stockholm.
Från Stockholm-Åland vill vi gärna tipsa er om avgångarna kl 07.45, 16.45, 18.00, 20.10

Vänligen kontakta Viking Lines resebutik för alternativa avgångar, tel 26 211

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30		03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40		14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30		23.45 M		10.00
14.25 M	18.55		14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45		01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45		04.25 M	17.30 3)	
07.45 M	18.00 2)				
03.20 L	20.10				

2) Reservation för charteravgång
Reservation för charteravgång, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik, Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

LEDIGT ANNONSTRYMMME

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland

Turlista t.o.m. 24/4 2008

OBS! Lokala tider

Från Eckerö		
Alla dagar	13.30	18.30
Fredag-måndag	8.30	13.30

Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	20.00
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster, 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10-resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00. Ej trafik 24-25/12 och 1/1 2008 kl. 10.00.

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn Sto 10.00 → 15.45

Sönd-tisd M:hamn Sto 18.00 → 02.00
Onsd-lörd M:hamn Sto 18.00 → 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

Femdygnsprognos nyan.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

TORS DAG 22 NOVEMBER 2007

dagens ålänning | **vädret** | **dagens rätt**

“Med er blir det sju personer”

På vajerfärjan Björkö som går mellan Brändö Lappo och Kumlinge Björkö hittar vi vikarierande färjeföraren **Kaj Englund** från Brändö Åva. - Jag brukar hoppa in när det är semestertider och annat. Egentligen är jag pensionär, säger han samtidigt som han fäller ner bommen, drar i spakar, rattar på vred och trycker på knappar. Den ordinarie färjeföraren **Henrik Björkroos** är på 50-års resa någon helt annan stans i världen.

Vad arbetade du med tidigare?
- Jag var polis i Brändö. Med Nya Ålands redaktionsbil är det ytterligare en bil, en paketbil, med på turen. Kaj Englund för statistik på ett ark papper uppe i styrhytten. - Hittills i dag har jag två personbilar och tre personer. Med er alla blir det sju personer och fyra bilar. **Det är nästan som rusning nu då?**
- Något ditåt, ja.

Fem minuters tur. Mellan Björkö och Lappo tar det ungefär fem minuter för färjan att köra. Kaj Englund är pensionerad polis och vikarierar som färjeförare. Foto: ERKKI SANTAMALA

Är fiskodlingen på Lappo sidan i gång ännu?
- Både ja och nej. Den har blivit uppköpt av Brändö lax, men odlingen är på annan plats. **Trivs du på ditt arbete?**
- Ja, det är trevligt. Jag brukar höra lite på Ålands radio här i hytten för att få tiden att gå. Så förhör sig Kaj Englund om vilken färja vi ska ta från Lappo till Hummelvik och när han alltså ska vara beredd på Björkösidan. Vi kommer överens om en ungefärlig tidpunkt. **Vem hälsar du till?**
- Jag skickar hälsningar till min fru **Viveka** och till dottern **Therese**, som pluggar juridik i Uppsala. Och minsann. Färjan Björkö ligger på rätt sida och väntar på oss en dryg timme senare. Service!

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +1sa

Soppa på rökt fisk
1-1,2 l fiskbuljong
4-5 stora potatisar
1 påse sopprötter, frysta
1 purjolök
krossad svartpeppar
300 g rökt fisk eller hälften rökt, hälften färsk
1 dl matlagingsgrädd eller 75-100 g smältost
hackad dill eller gräslök

Koka upp buljongen. Skala potatisen och skär i klyftor. Koka dem ca 10 minuter i buljongen. Skölj och skiva sopprötterna. Fortsätt koka ca 10 minuter. Krydda med peppar. Lägg i fisken, benfri i små bitar, först den färska som får sjuda några minuter, sedan den rökta som bara skall bli het. Smaka av med salt, runda eventuellt av med grädd eller ost, och strö över kryddgrönt. Bröd och ost till.

Torsdag
Stockholm: +3/+3, 1,0m, 8, 1,5m, +5/+5
Åbo: +5/+5, 0,3m, 9, +6/+6, 1,8m
8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Fredag
Stockholm: +4/-5, 0,7m, 7, 0,8m, +5/+2
Åbo: +5/-2, 0,3m, 8

Lördag
Stockholm: -1/+0, 7, +2/+2, 9
Åbo: +0/-0, 7, 8

I går kl 14
Jomala +5, moln.
Åbo +5
Helsingfors +5
Stockholm +5

temp. vind m/s
Nyhamn +5 SV 6
Märket +4 SV 5
Kumlinge +5 SSV 3

Vattenståndet i går kl 14
Föglö +8 cm, Åbo +6 cm

Solen i dag
Upp Ner
Mariehamn 8:56 15:57
Helsingfors 8:36 15:36
Stockholm 7:58 15:10

Max/min temp. 14.11 - 21.11. klo 8
Jomala +5,9 19.11. -3,4 17.11.
Åbo +4,3 19.11. -8,7 17.11.
H:fors +4,9 18.11. -5,6 15.11.

För ett år sedan
Jomala +7
Åbo +7
Helsingfors +7

Utomlands i går
Köpenhamn +5 Paris 12
Oslo +1 Wien +1
Bryssel 11 Madrid 10
Berlin +4 Rom 15
Moskva -4 Aten 14
London 11 Las Palmas 26

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Kom och njut av vårt julbord!

24-25.11, 1-2.12, 7-9.12, 14-16.12

För bokning o. info ring oss på 494 08

HAVSVIDDEN
info@havsvidden.com

ARKIPELAG

Lunchbuffé Torsdag 22.11

Stekt sik med remouladesås, GH
Kycklingsoppa med kokos och lime GH
Vegetarisk lasagne
Dessert

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

EN FÖRSMÅK AV JULEN

90 cm KÄGELPRESS
16,90
ord. pris 20,90
Perfekt som lilla jul gran

JULSTJÄRNOR & HYACINTER

RESTERANDE VÄRLÖKAR -50%

BoGrönt Blommor • Trädgård • Bänderi • Blommor

Rosenblads Trädgårdsbutik Västra utfarten, tfn 23 366
ÖPPE: vard 9-18, lörd 9-14

DYNAFORCE **Rosenrot**
(Rhodiola rosea) eller "Nordens Ginseng"

ger ny kraft och uthållighet. Den befrämjar koncentrationen och uppmärksamheten samt en god sinnesstämning. Vid fysisk ansträngning ger rosenrot kraft, kondition och uthållighet. Rosenrot är också uppiggande och verkar som en stark växtantioxidant.

17,50

Välkommen in till **Hälsokost**
MAGAZIN tfn 17 390

STOPPA KNARKET VID GRÄNSEN

RING IN TIPS
0800 14600

Samtalet är gratis
Du får gärna ringa anonymt

TULLEN

Nyinkommet:
YOUNGBLOOD
MINERAL COSMETICS
i samarbete med

ALLERGI- OCH ASTMAFÖRBUNDET

R-M
PARFYM

Torggatan 10, tel. 018 12 790
Öppet: vard. 10-17, lörd. 10-14

NIBE

Spisar i höstmörkret...

Hus & Fritidscenter
Uppgårdsvägen 3, tel 14 554

Contura
Dagenspress
PREMODUL
Handöl
Nordpeis